

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XVI.

V Ljubljani, 14. septembra 1944.

Št. 37 (774)

Pamet je boljša ko žamet.

Slovenski pregovor

UREDNIŠTVO in UPRAVNIŠTVO:
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 14/III.
Poštni predal št. 253. Telefon št. 33-32.
ROKOPISOV ne vračamo, nefrankiranih
dopisov ne sprejemamo. Za pismen
odgovor je treba priložiti 2 L v znamkah.

NAROČNINA: 1/4 leta 15 lir, 1/2 leta
30 lir, vse leto 60 lir. Račun poštne
hranilnice v Ljubljani št. 15.393. Naroč-
nino je treba plačati vnaprej. — Po-
samezna številka stane 1.50 lire, stare
številke 2.50 lire. — OGLASI po tarifi.

Dolžnost izpolnjeval, prisego držal,
kaj mi mar!

Iz poslednjih besed kočevskega junaka
poročnika Marjana Sterniša

(Gl. članek »Narodu v vodilo in bodrilos«)

Sovražnikovo predmostje ob Albertovem prekopu razbito

Führerjev glavni stan, 12. sept. DNB.
Vrhovno poveljstvo oboroženih sil
obavi:

Na zapadu so se izialovali sovraž-
nikovi napadi pri Brugesu, Gentu in
Anversu. Razbili smo sovražnikovo
predmostje ob Albertovem prekopu
severnozapadno od Hasselta. Sibiške
sovražnikove sile se še držijo na se-
vernem obrežju. Severno od Hasselta
je prodrl nasprotnik z močnimi pehot-
nimi in oklepnimi silami v smeri
proti Einthovnu. Prišli smo proti-
napade. Posebno siloviti so bili boji
vzhodno in južvzhodno od Lieja in
na področju Metz, kjer so se naše
čete ogroženo upirale napredujočim
sovražnikovim napadnim skupinam.
Južno od Nancyja smo z uspešnim
napadom privedli več slo ujetnikov.
Močen sovražnikov pritisk z juga proti
Vesoulu se nadaljuje.

V obeh zadnjih dneh smo uničili na
zapadnem bregu nad slo sovražnikove
vile oklepnikov. Posadki Dunkerqua
in Le Havra sta vzdržali kljub moč-
nim sovražnikovim napadom. Zapadno
od Bresta se drži z zgledno vztraj-
nostjo še neka naša skupina pod vo-
dstvom podpolkovnika Fürsta. Trdnja-
va sama je pod težkim sovražnikovim
ognjem. Posadka Lorienta je uničila z
uspešnimi izpadi sovražnikovo muni-
cijska in oskrbovalna skladišča.

V veliki obrambi bitki ob jadrans-
ki obali, ki traja že dva tedna, so
zadale naše čete človeško in stvarno
mogoče moč sovražniku pri
njegovih brezuspešnih prebitalnih po-
kusih vedno znova natežje zbuje.
Pod vplisom teh velikih izgub je izvr-
šil nasprotnik večer le še slabše kra-
jevne sunke, ki smo jih zavrnili.

V zaledju italijanskega bojišča smo
porušili številna tolovajska taborišča.
uničili v boju nad 750 tolovajev in
privedli okrog 500 ujetnikov.

Na jugu Sedmograške in na vzhod-
nih Karpatih smo s takojšnjimi proti-
sunki naših čet zavrnili ali prestregli
sovražnikove napade.

Pri Sanoku in pri Krosnu se nada-
ljuje težki obrambni boj. Zazeleni
prodor sovražniku ni uspel.

Vzhodno od Varšave in severno-
vzhodno od Ostrolenke so se naše di-
vizije žilavo upirale ponovnim silo-
vitim boljševiškim napadom in so tudi
preprečile sovjetskim četam name-
ravani prodor. Z ostalega vzhodnega
bojišča ne javljajo o nikakih večjih
bojih.

Dnevni napadi angloameriških letal-
skih oddelkov na zapadno in srednje-
nemško ozemlje so prizadeli posebno
mesta Hannover, Magdeburg in Eisen-
ach. Ponoči je bil Darmstadt cilj bri-
tanskega terorističnega napada. Posa-
mezna teroristična letala so vržla zo-
pet bombe na Berlin. V ogroženih
letalskih bojih in po protiletalskih
obrambi je izgubil sovražnik po dose-
danih vestih 133 letal, med njimi 104
štirimotorni bombniki.

Iz vojnih poročil nemškega vrhov-
nega poveljstva v preteklem tednu:

Naša posadka trdnjave Bresta je po-
novno odbila vse sovražnikove vdorne
poskuse. Anglo-ameriška predmostja
južno od Genta in severozahodno od
Hasselta smo s protinapadom zožili.
Na področju Verviers—Metz pritiska
sovražnik na široki fronti proti
našim zaščitnicam. Na področju Dola,
ki so ga naše čete opustile in vzhodno
od Besancon se bjelelo še nadalje silo-
viti boji. Na francosko-italijanski meji
smo na področju Mont Cenis in pre-
laza Maddalena zavzeli nekaj višin-
skih postojank in jih očistili.

Ob angleški obali in Rokavskem
prelivu so potopile naše podmornice
11 sovražnikovih ladij, 1 ru-
šilec, 1 fregato in 1 čoln za iskanje
min. 3 nadalinje prevozne ladje in 1
rušilec na hudo poškodovale. Naše za-
ščitne ladje vojne mornarice so sre-
stale nad Nemškim zalivom in v Sred-
zemlju 6 sovražnikovih toviskih bomb-
nikov.

Na italijanskem bojišču so ob ja-
dranski obali bile posebno siloviti
boji za kraj Gemmano, ki je v enem
dnevu že sedemkrat menjal gospodar-
ja. Na južnem delu bojišča smo na-
črtno in brez sovražnikovega pritiska
dokončali odmakalne premike na ape-
ninske postojanke.

V jugovzhodni Sedmograški smo v
hudih bojih zavrnili vse sovražnikove
napade. Tudi pri Sanoku in Krosnu
boljševiki niso dosegli nobenega uspe-
ha. Na področju Varšave je začel so-
vražnik znova močno napadati pred-
vsem med Vislo in Narvov. Pri
Ostrolenki smo pa zajeli vse sovjet-
ske vdore.

Ponoči so naša bojna letala uspešno
napadla sovjetsko oskrbovališče na
balskem področju.

Sovražnikovi teroristični bombniki
so napadli 11. septembra podnevi ju-
gozhodno in jugovzhodno nemško
ozemlje. Posebno so prizadeli mesta
Ulm, Heilbronn, Stuttgart, Nürnberg
in Dunaj. Naše protiletalske tobošni-
stve so sestrelilo 45 sovražnikovih napad-
nih letal, med njimi 29 štirimotornih
bombnikov. 10. septembra ponoči so
bombardirali britanska letala Berlin.

NIHČE NI IZVZETI!

»Naša volja in naša odločitev«

Dr. Gobbels v listu »Das Reich«: Kjer je življenje naroda vse, življenje posameznika ne pomeni mnogo.

Berlin, 8. sept. »Naša volja in naša
odločitev« je naslov nainovejšega
članka dr. Gobbelsa v tedniku »Das
Reich«. Med krizo in posebno na nie-
nem višku, izvala minister med osta-
lim, ni nobene druge možnosti, da se
premaga, kakor ta, da nastopimo
hrabro proti njej z vsemi silami in
mobiliziramo vse sile, ki lahko ojačijo
in aktivirajo odpor proti njej. Poli-
tično-vojaška kriza te vojne je v le-
tosnjem poletju in jeseni. Naši sovraž-
niki z vso silo svoje materialne nad-
moči napadajo obrambne meje Reicha
in jih pokušajo prodreti. Pri tem ni
toliko pomembno, če smo v nekaterih
delih bojišča prisiljeni opustiti še tako
važen prostor, marveč je važno, ali
se sovražniku posreči razbiti naše bo-
reče se oddelke, zakaj v tej vojni, ki
smo jo prisiljeni voditi, gre za naše
življenje. Če se nam posreči te so-
vražnikove poizkuse v glavnem pre-
prečiti, se bomo znašli iseni ver-
jetno pred povsem novim položajem.
Tako Angleži kakor Američani in
tudi boljševiki so pričeli tekmovali s
časom. Minister je omenil v zvezi s
tem politične spore, ki se pojavljajo
v nasprotnem taboru, in strah pred
novim nemškim orožjem ter pred na-
raščajočim nemškim oboroževalnim in
človeškim potencialom, kar bo kasne-
je odločilno. Nikakor naši nasprotniki
ne smejo trošiti preveč časa. Prav na-
sprotno, na neki gotovi točki razvoja
bodo pričeli spet narasčati naši iz-
gledi na uspeh in to točko moramo
na vsak način doseči. S poudarkom
je podčrtal minister, da se lahko na-
rod, ki brani svojo svobodo v velikih

kritičnih trenutkih, zanese je na svojo
lastno moč, ki pa v večini primerov
tudi zadostuje, da ohrani svojo na-
rodno varnost. Sovražniki nas hočejo
s ceneno agitacijo pregovoriti, češ, da
so že skoraj zmagali in da proti temu
ne moremo nič opraviti. V tem po-
letju in jeseni gre resnično za vse.
Moško in odločno moramo stopiti na-
sproti temu sovražnikovu navalu
na vseh področjih vojaškega in poli-
tičnega vojnega vodstva, potem se bo-
do sovražnikovi načrti izialovali ob
našem odporu. V teh krizah vidimo
le veliko preizkušnjo vojne. Ko smo
poleti l. 1940. zavojevali atlantsko
obalo in le bila Anglija izpostavljena
vsi moči našega letalstva, je prišla
ura preizkušnje za britanski narod.
Ko smo jeseni 1941. obkolili Moskvo,
se je morala združiti Sovjetska zveza
s poslednjemu naporu. Danes, ko pri-
stiskajo sovražniki s svojo človeško
in materialno močjo na naše meje, trka
usoda na naša lastna vrata. Mogoče
je globoka zgodovinska simbolika v
dejstvu, da doživljamo vsak narod v tej
vojni odločilne krize in da dobi vojna
še s tem svoj pravi zgodovinski
obraz, kateri narodi premagajo do
krize in kateri ne. Pot hrabrosti in
moškega poguma je strma in težka in
je videti še tem bolj utrudljiva, ker
vodi poleg nje lažja pot, ki nima na
svojem poteku nobenih ovir, ki pa
zalo ob svojem koncu vodi v pogubo.
Kdor stopi na njo, je izgubljen. S
svojo častjo izgubi tudi življenje in z
življenjem vsako upanje v boljšo ali
vsaj znosno bodočnost naroda. Opazili
smo lahko v vseh deželah, ki so pre-

zgodaj prenehale usodni boj Evrope v
mnenju, da se bodo lahko odleknile
na večjih težkočah, kako so padle po
izvršeni izdaji prav kmalu v grozo-
vito in neizprosno resničnost, kakršne
si prei ne bi mogli predstavljati niti
ne v najgroznejših sanjah. Mi smo šli
v tej vojni preko vseh višin vojaških
zmag in triumfov in preko vseh nižin
vojaških udarec in razočaranj in smo
ostali tam in tu nedotaknjeni v svo-
jem narodnem jedru. To je znak, kako
zdrav je naš narod, s kakšnimi silami
razpolaga še danes in kaj lahko še
vse naredi, če se mora izkazati v
poslednji najtežji usodni preizkušnji.
Če smo prei v dobrih časih kar tako
tja v dan rekli, da živimo po načnu
Friderika Velikega, potem moramo to
danes izpolniti. Če je ves naš narod
do poslednjega moža in poslednje
žene, da, do poslednjega otroka za to
odločen, potem bomo nekega dne raz-
bili zaporni obroč, ki so ga naši so-
vražniki postavili pred bodočnost. Za-
to hočemo trdno in neomajno nada-
ljevati svojo pot, ki nam jo je usoda
sama predpisala, nečemo se pustiti
motiti in zapeljati, zvesto se hočemo
boriti za svojo stvar in jo tem bolj
fanatično braniti, čim bolj je ogro-
žena. Nič ne izvzet, Kjer je živ-
ljenje naroda vse, tam življenje posa-
meznika ne pomeni mnogo. Na vsak
način ga je treba žrtvovati, če to za-
hteva življenje naroda, kajti Nemčija
mora obstojati. Iz tega boja mora
iziti ojačena in utrjena za vse čase.
To je naša volja in naša odločitev.
Izhaja iz naše trdne neomajnosti, s
katero kljubujemo vsem nevarnostim.

Varšavska tragedija je končana

Ob strahotnih žrtvah Poljakov se njihovi »zavezniki« pričkajo, kdo je kriv

Stockholm, 5. septembra. Po nem-
škem vojnem poročilu, da je varšav-
sko staro mesto očisto, objavlja
zdaj tudi »Poljski list«, da so se mo-
rali varšavski uporniki zaradi pomanj-
kanja živl in vode umakniti iz mesta.
Tako je zdaj konec njih brezupnega
boja, ki so ga s svojim ščuvanjem
zanetili tako imenovani poljski »za-
vezniki«, ki so Poljake kot nato pu-
stili na cedilu, da so izkrcavali na
razvalinah stare Varšave.

Angleži še zmerom akademsko raz-
pravljajo, kdo je kriv zloma varšav-
skega odpora. Angleški tednik »Ta-
blet« ponovno omenja, da je sovjet-
ska pomoč v najkritičnejšem trenutku
izostala. Hkrati poudarja poskuse bri-
tanskih letalcev, da bi upornikom
kljub nemški protiletalski obrambi
in kljub ogromni razdalji vrli orožje
in druge življenjske potrebščine. Na
koncu sklepa, da bi odgovor na vpra-
šanje, zakaj ni bilo sovjetske pomoči
Poljakom, pač največ pripomogel k

razjasnitvi poljsko-sovjetskih odno-
sov.

Londonški tednik »Tribune« se je
prav tako izčrpno razpisal o izdajstvu
nad poljskimi uporniki in je prišel do
malo razveselivega zaključka, da
vlada v tej zadevi med Londonom,
Washingtonom in Moskvo prav de-
leno mnenje.

Medtem ko v »zavezniškem« taboru
ugibajo, kdo je kriv, da se poljska
zadeva ni zasukala tako, da bi bila
vsem všeč, ne glede na to, kaj bi
bilo dobro za Poljake, občutijo Var-
šavčani strahotne posledice nepre-
mišljenega upora. Varšava je danes
mrtev mesto. Policija, ki raziskuje
razvaline, še preganja iz zaklonišč
ljudi, ki so se bili ob začetku upora
zatekli pod zemljo, ali so jih pa
teroristi tiakaj zaprli. Zaradi peklen-
skega ropota nad njimi, zaradi po-
manjkanja hrane in vode so malone
zblazneli. Mnogo jih je omagalo ta-
koj, ko so prišli spet na sveži zrak.

Ne piše zaman poluradni poljski
dnevnik »Dzienik Polski«: Po 34dnev-
ni obrambi je padlo staro mesto.
Padlo je, ker niso mogli naši zavez-
niki v 34 dneh organizirati nikake
pomoči za posadko v poljski prestol-
nici in za njeno prebivalstvo. Raz-
padlo je v ruševine, ki so prepejone
s krvjo poljskih borcev. Vse to se je
moralo zgoditi, ker Varšava ni dobila
pomoči v trenutku, ko so metale
stotine zavezniških letal orožje po
vseh Evropi in ko obsežno podpirajo
tudi najmanjša in najsibša uporniš-
ka gibanja.

In da bo slika o čudovitem ravna-
nju »zaveznikov« s Poljsko popolna,
naj navedemo še poročilo, da je bri-
tanski zunanji minister Eden poklical
v torek k sebi zastopnike poljske
emigrantske vlade v Londonu in gra-
dil dnevno povelje poljskega vrhov-
nega poveljnika »generala Sosnow-
skega, ki je dolžil Britance, da so
pustili poljske upornike v Varšavi na
cedilu in brez zadostne pomoči.

Tedaj sem jaz pomilovalno pogle-
dal akademsko naobraznega gospo-
da, petičnega in dvakratnega hišnega
posesnika, zakaj spoznal sem, da mu
ni pomoči, da je do konca udarjen s
slepoto in od bogov obsojen v pogu-
bo. Kako naj drugače mislim o člo-
veku, ki je dovršil srednjo šolo in
univerzo, pa še v septembru l. 1944.
ne verjame, da je boljševizem res
boljševizem in da je OF samo oddelek
kominterne? V njegovih možganih
je nekaj v neredu — natanko
tako, kakor je bilo v neredu pri ti-
stem (zdaj že pokojnem) stanovalecu
nekdanjega Studenca, ki je krčevito
tiščal v roki leseno žlico in trdil, da
sofira avtomobil.

Dva dni po tem razgovoru z aka-
demsko naobraznim gospodom, pe-
tičnejem in dvakratnim hišnim po-
sesnikom sem trčil ob starejšega
kulturnega delavca, kateremu ne bi
bilo mogoče odreči priznanje, da je
bil vse življenje narodno zaveden
mož. Morda je prav zaradi te vztraj-
ne zavednosti ostal brez pozemeljskih
blagov. Vsaj eno je gotovo, da nima
ne kapitala, ne hiše, ne avtomobila.
Pa mu tudi ni žal. Nečim mi je de-
jal, da mu je uspeh dela za narod,
ki ga je izvršil, v večje zadoščenje,
kakor bi mu bile pozemeljske dobrine.
Toda glejte, tudi ta me je po-
zdravil s prekipevačim smejem in od
sreče sijočim obrazom, zatrjujoč mi,
da se bližamo času, ko bo končno
uresničen stoletni slovanski sen. Tu-
di njega sem pustil, da mi je izpraz-
nil svoje srce, in šele nato sem mu
dejal: »Nisem vedel, da vam je tako
malo do našega ubogega slovenskega
naroda.« Osuplo je zastrmel vame, in
bil je zatrdno prepričan, da se mi ble-
de. Razumel me je šele, ko sem mu
pojasnil: »Nisem vedel, da si tako
zelo želite, da bi nas Slovence po-
skoraj poldrugotisočletnem življenju
v sruču Evrope podjarmili azijski
barbari. Saj kar hrepenite po tem,
da bi nas požrli Gruzinci, Judje,
Mongoli in vrag vedi še kakšni step-
njaki, zadavili našo samobitnost in
nas termitizirali.«

Mož me tedaj ni pogledal pomilo-
valno kakor akademsko naobrazni
gospod, petičnej in dvakratni hišni
posesnik, ampak od srca žalostno.
Skoraj solze so mu silile v oči, ko mi
je dejal: »Kako samo morete, mladi
človek, tako žaljivo govoriti o naši
veliki slovanski matuški, o naših
mogočnih bratih in izvrševalcih pra-
starih prizadevanj vseh naših rodov?«
Ali ste tudi vi se naselili tistim pla-
čancem, ki so se dali najeti v proti-
slovansko službo? O Gruzincih go-
vorite, Judih in Mongolih? Ne, to je
neodpustljiva žalitev naših vzhodnih
bratov, njih, ki so si postavili za
svoj najvišji cilj združitev vseh Slo-
vanov, ki naj potem zedinjeni usta-
vrijo vsemu človeštvu novo zgodovino.

Novi ukrepi za totalno mobilizacijo

Berlin, 7. sept. Državni poobla-
ščence za totalno bojevanje minister
dr. Gobbels objavlja:

1. S takojšnjo veljavnostjo se raz-
pušča prusko finančno ministrstvo.
Njegove dosežane posle bodo prevzela
odgovarajoča ministrstva Nemčije.

2. Za izvedbo že objavljenih omeje-
tev in ukinitve na vzhodnem polju je
izdal minister za znanost in vzgojo in
lidsko izobrazbo obsežne uredba, ki
določa točno, kdo sme študirati in
kdo mora zamenjati svoj študij z vo-
jaško važno zaposlitvijo.

3. Na polju dnevnega tiska so izvr-
šene obsežne ukinitve. Večina v Nem-
čiji še izhajajočih 1500 časopisov bo
ukinjena. Nadalje bodo izhajali le še
časopisi, ki so za vojno važni.

4. Vsa poljujoča gledališča, ki so do-
slej nastopala ob raznih semih, bodo
prenehala s svojim delovanjem, vse
proste delovne sile pa dodeljene delu
za vojne potrebe.

5. Nemški Rdeči križ je odrešil
ukrepe, ki bodo omogočili, da se iz-
loži iz njegove obsežne organizacije
desettisoče delovnih sil za oborožitev
in nadaljnje tisoče za boljšice.

6. Da bo možno prebivalstvo, ki bo
moralo zaradi povečanih delovnih ur
zelo dolgo delati, opraviti tudi svoje
osebne zadeve, bodo uradne ure obla-
stev, ki so za delovno prebivalstvo
posebno važne, kot n. pr. uradov za
izdajo živiliških nakazil, vojnogospo-
darskih uradov in policijskih prijav-
nih mest, enkrat ali dvakrat tedensko
podaljšana do 21. ure zvečer. Poleg
tega bodo ti uradi tudi ob nedeljah

vsaj tri do štiri ure odprti za prebi-
valstvo.

Enako morejo krajevna policijska
oblastva temu primeru in v skladu s
krajevnimi potrebami urediti nove
ure za poslovanje trgovin, da bi tako
poskrbela za težko zaposleno prebi-
valstvo.

»Srbija ne bo nikdar prizorišče boljševiških poskusov!«

Beograd, 5. septembra. Brat srbs-
kega ministrskega predsednika Boško
Nedić piše: »Danes imamo v Srbiji
očistočne pojme in naš narod je zdrav
in pripravljen na vse. Komunistična
nevarnost se približuje našim mejam.
toda v nasprotju z letom 1941. nas bo
našla pripravljena in hrabra. Srbija
ne bo nikdar socialistična republika
in tudi ne torišče boljševiških po-
skusov. Naši sovražniki naj vedo, da
bodo srbski domoljubi do poslednjega
moža branili domačo grudo.«

Angloameriški letalci so ponovno bombardirali Beograd

Beograd, 9. septembra. V dopoldan-
skih urah 8. septembra so angloame-
riški teroristični letalci ponovno na-
padli Beograd. Tokrat so si za cilj
izbrali dve bolnišnici, ki sta bili jasno
označeni z znakom Rdečega križa,
močno pa prizadeli tudi stanovanjske
okraje. Prebivalstvo je imelo občutne
izgube.

V Parizu

vladajo nemiri in zmeda

Cene življenjskih potrebščin so po-
skočile za 300 odstotkov — Ječe se
vsak dan bolj polnijo

Madrid, 9. septembra. Ameriški do-
pisi v Parizu pošiljajo svojim li-
stom izčrpna poročila o zmeda in ne-
mirih, ki vladajo v Parizu, odkar so
vani vkorakali angloameriški »osvo-
boditelji«. V mestu so neznošno po-
skočile cene vsem življenjskim po-
trebščinam, tako da trpi prebivalstvo
lakoto, vlada pa tudi teror, kakršne-
ga Parižani najbrže niso pričakovali.
Dosele je zaprtih že 9000 ljudi, a to
število bo verjetno še zelo naraslo.
Preskrba z žili je zelo slaba in so
cene povprečno narasle za več ko
300 odstotkov. Kosilo v majhni pari-
ški restavraciji stane na primer 200
do 300 frankov.

Tudi politični položaj je do kraja
zapleten. De Gaulle hoče ustanoviti
četrto republiko. Komunisti pa zahte-
vajo, da se plače državnih uslužben-
cev zvišajo za 50 odstotkov in zahte-
vajo v vladi več mest.

Bern, 9. septembra. Poročilo franco-
skega terorističnega lista »Les Allo-
brages«, ki javlja, da je prišlo v pe-
tek jutraj v francosko obmejno me-
sto Annemasse 50 boljševiških častni-
kov, ponovno dokazuje, da vstrec z
angloameriški »osvoboditelji« ko-
raka boljševizem. Ti boljševiki so bili
internirani v Švici in so jih zdaj de-
gaullisti in teroristi navdušeno spre-
jeli in jim priredili banket.

Narodu v vodilo in bodrilo

Nauk naših živih in mrtvih junakov

Za prvo obletnico 8. septembra 1943. je zbral Slovenski dom v svoji najnovejši številki nova poročila in pričevanja o dogodkih, ki so za vse veke vžgali našemu komunizmu na čelo pečat efektivnosti in kajnosti. Naposled njih ni gospoda, ki je preživela usodni prelom in prijetnem in varnem politiziranju znotraj ljubljanskih zidov, ampak možje, ki so šli za svoje sveto človeško in narodno prepiranje tvegate brezupen boj — ne nazadnje zato, da bo našemu mestu prihranjena šentjernejska noč nešteti slovenskih trgov in vasi.

Preskromen je prostor v našem listu, da bi mogli ponatisniti vse misli in nauke, ki izzvenevajo iz besed naših junakov o strahotnem in pretresljivem, a hkrati tako herojskem dogajanju tistih dni. Naj zato v imenu njih vseh in v vodilo tisočim in deset-tisočim, ki tako željno čakajo prave in iskrene besede, govorijo samo eden od tistih, ki so ostali, in sedem od njih, ki so dali življenje za dom in domovino.

Z bolečino in s ponosom se spominjam Turjaka in mislim, da je lahko za Slovence to, kar je Kosovo polje za Srbe. Cvet slovenskega naroda je bil zbran v njem te dni, in kakor je bil nekoč eno izmed žarišč proti turškemu divjaštvu, tako smo se v njem hoteli upirati tudi mi barbarstvu, ki v slovenski zgodovini nima primere.

Zakaj smo umirali? Po enem letu bridkih preizkušenj lahko mirno rečem, da smo umirali in prali grehe vsega slovenskega naroda. Prav imate, gospod urednik, ko menite, da je veliko krivde v nevednosti, v sebičnosti in v ne vem kakšnih grehih še. Vse to drži. Prepričan sem, da je največji greh in največja krivda v tem, da Slovenci ne znamo misliti s svojo pametjo, oziroma če kdo hoče misliti, pravijo, da je zmešan. Vse, kar ni naše, je dobro, je imenitno, je najboljši. Vse, kar je naše, je za nič. Ali naj taka miselnost vzgaja ljudi, ki bodo znali v odločilnih trenutkih reči: tako in ne tako? Ali naj nam taka miselnost da ljudi, ki bodo kvas novega rodu, ki vstaja iz prelite krvi na požajanih popočinih?

Nezrelost, nedoslednost in nizko stanje narodne zavesti so novi vzroki, ki so nas tirali v poqubo. Vsak zaveden Slovenec bi moral v vesti čutili, da današnji čas zahteva enotnost in zrelo mišljenje. Tisti, ki so poslušali vse zvonove, le slovenskega ne, so krivi tragedij in slovenskih križevih postati.

Turjaški borec Karel Mauser

Kaplan Jaka Mavc, ki si je med redkimi kočevskimi letniki rešil življenje, nam je na ohranil poslednje besede svojih sojetnikov, preden so šli v smrt. Evo jih:

Mnogo žrtve in idej je treba, da se človek umiri. Veliko človek v življenju ljubi, a najlepša je ljubezen materi in domovini, pozdravi ju obel!

Poročnik Drago Tomažič

Dolžnost izpolnjeval, prisego držal, kaj mi mar!

Poročnik Marjan Steriša

Nič ne drži izrek: vojska je svetinja, nikar se v njo ne vtikaj. Vojska z idejo je svetinja, in če te ideje nimajo, je kakor ljakarski konj z zasenčenimi očmi, ki ne ve, ali vozi prijatelja ali sovražnika, ali ga pelje na svatbo ali v smrt.

Stotnik Pavle Vošnar

Vsako nepotrebno trošenje narodnih sil v nepravem času in na napačen način bo spravilo odgovorne na zadoženo klop.

Stotnik Marjan Teply

Ko bi človek ne vedel, da živi, se bori in umira za svojo družino in otroke, bi mu bilo še težje.

Habič

Le poqum! Borci za idejo ne umirajo v mehkih perncah. Poqajte Kristusa! Nismo mi ne prvi ne zadnji!

Kurat Tone Sinkar

Premačaj nas ni komunizem, ampak neednost!

Jelo Capuder

sko obdobje. S tem ste se sami izločili iz te skupnosti in iz te velike bodočnosti. Žal mi je vas, zares žal.

Tedaj sem jaz žalostno pogledal starega narodnjaka, ki se je vse svoje življenje pehal za slovenski narod in pri tem zanemarjal celo skrb za se in za svojo družino, zdaj pa se ga na stara leta udarili bogovi s slepoto in ga izročili pogubi. Zakaj, kaj je bil drugače mislim o človeku, ki je bil zares nacionalist, pa še v septembru leta 1944. ne ve ali noče vedeti, da onstran Karpatov sploh ni nobene slovenske Rusije, ampak je le internacionalna, po Azijijski vlada na SSSR, ki ruskega imena niti v svojem nazivu nima, ki je Ruse same potlačila pod brutalni škorenj najbrezobzirnejšega nasilja, kar jih doslej pozna človeška zgodovina? V njegovih možganih nekaj ni v redu. Otgnili so in zakrneli. Zaman ves napor, da bi se spet pomaknili naprej in domleli resnico zadnjega četrtsotletja.

Potem me je naključje zaneslo v družbo mlade, lepe, elegantne in tudi šolane gospodične. Morda ste jo tudi vi kdaj srečali na ulici in se ozrli za njo, zakaj oblečena je vedno nenavadno elegantno. Preobleče se po večkrat na dan, sfrizirana je vedno po najnovejši modi, ustnice ima pobarvane z rougem, nohte manikirane in polakirane. Skratka: modna

Program delavske protikomunistične akcije

Namesto židovskega kapitalizma nov, pravičen gospodarski red po božjih in naravnih zakonih

Terencem in priganjačem OF ustanovitev Delavske protikomunistične akcije v začetku ni delala posebnih skrbi, menec, da bo ostalo vse samo pri besedah in fraziranju proti komunizmu in njegovemu uničevalnem delu.

Vendar so se prehitro veselili. Delavska protikomunistična akcija je res najprej prikazala delavcem in vsem delovnim ustanovam slabe strani komunizma, kakor nato je pa stopila na plan z lastnim, do potankosti izdelanim programom, kako naj delavstvo socialne in gospodarske prilike uredi brez židovskega kapitalizma in brez marksističnega komunizma.

Kdo je reakcionar?

Zadnja komunistična fraza, češ da je vse, kar je zunaj komunizma, »reakcionarno«, je bila s tem prikazana v vsej goloti njene zlaganosti, kakor pred njo že vse druge komunistične fraze. Danes vemo, da so reakcionarni komunisti in zasleplenci lažne osvobodilne fronte, ki ponavljajo nad sto let staro, zgrešeno teorijo Žida Karla Marksa o delu kot edinem gospodarskem činitelju.

Naš program je slovenski!

Delavska protikomunistična akcija se ne bori proti komunizmu s topim orožjem ali z udarci v prazno, temveč se bori proti komunizmu, kakor tudi proti židovskemu kapitalizmu z ostrim orožjem, s svojim programom, ki temelji na slovenskih narodnih tradicijah in socialni pravičnosti. Ob tem modernem programu, ki je edini slovenski gospodarski in socialni program, so onemeli tudi komunistični demagogi, zakaj njihov program razdiranja in uničevanja, kolhozov in državnega kapitalizma ni slovenski, temveč breznameniten in protinacionalen.

Socialna pravičnost je glavno in prvo pravilo

Delavska protikomunistična akcija ima pa kot nosilka tega programa v glavnem naslednje naloge:

1. do korenin uničiti med Slovenci, zlasti med delovnimi stanovji boljševski komunizem;
2. namesto framaonskega židovskega kapitalizma, ki ga ustvarili s pomočjo delovnega ljudstva nov, po božjih in naravnih zakonih utemeljen, vsem slovenskim delovnim stanovom pravičen gospodarski red;
3. v okviru obče-narodnih stanovskih poklicnih in obratnih obsevnih interesov, ki jih pravično preurediti in smotno zavarovati pravice vseh gospodarskih panog s tem, da ustvari pravično razmerje med delom in kapitalom;
4. v predstavitvištev posameznih stanovskih enot in naroda se bo in mora varovati popolna enakopravnost in so-

odločanje delavcev in delodajalcev. Na osnovi priznanih in pravičnih skupnih interesov naj rastejo nova socialna gospodarska zastopstva s skupnim vodstvom in s skupno odgovornostjo z istimi pravicami in istimi dolžnostmi. Kapital naj ne bo več sam sebi namen, ne človek njegov suženj. Dobri ne naj služijo človeku in skupnosti.

Naš program

V teh kratkih točkah so zajete nekatere osnove programa, za katerega se bori in ki ga propagira Delavska protikomunistična akcija. S tem programom je v temo našega razvranega socialnega in gospodarskega življenja posvetila nova močna luč. Ta program je prinesel načelno jasnost slovenski protikomunistični skupnosti.

V znamenju programa stanovske preureditve slovenskega naroda so se že začeli in se bodo ločili duhovi. Kdor ni za zdravo ureditev socialnega in gospodarskega življenja, ki je utemeljena v božjih in naravnih zakonih, ta bo še vedno naprej deloval proti slovenski skupnosti, ki je s tem programom zavrgla liberalni kapitalizem, zlagano demokracijo in barbarski komunizem. Narod pa bo ne glede na levo in desno šel s trudom in znojem graditi nov gospodarski in družabni red ravno na osnovi programa stanovske preureditve. Zato je ta program že danes in še bolj v bodočnosti mejni kamen med dvema gospodarskima dobama našega naroda.

Delavstvo ima besedo!

Na ugovore s strani nasprotnikov stanovskega programa je delavstvo samo najbolje odgovorilo s tem, da je dalo Delavski protikomunistični akciji svojo pomoč in vso oporo v tem velevažnem in težkem delu. Delavstvo upravičeno dan za dnem boli glasno zahteva, naj izgine iz slehernega slovenskega človeka stara kapitalistična miselnost, kajti v novem redu in v novi Evropi ne bo več mesta zanič. Kdor misli, da se sedanji družabni red, katerega smo v bivši državi zaman krpali več kot 20 let, da se krpali, in da se da socialni nered se podaljševati, ta je v zmoti. Kdor pa vztraja v tej miselnosti in se poleg tega še trka na svoje prsi ter se sklicuje na svoje slovenske in protikomunistično prepričanje, ta je dvakrat v zmoti, zakaj vedeti je treba in delavstvo prav dobro ve, da bo komunističnemu Molohu na naši zemlji zadan smrtni udarec šele takrat, kadar bo slovenski narod sam iz sebe in s svojimi lastnimi močmi zgradil nov, vsem stanovom in vsem poklicem pravični socialni red.

Delavce ne bo več v novem redu polnjen v kot ali ob steno, temveč bo in mora biti kot človek z dušo in telesom enak popolnoma svojemu podjetniku kot človeku, zakaj je taka

družba, le tak gospodarski sestav bo mogel dati zadosti kruha vsem pridnim in enakopravnim povezanim članom ene same skupne narodne družine. Samo taka družba bo mogla izvesti obnovo našega tako težko prizadelega narodnega gospodarstva.

Gradimo z dejanji, ne le z besedami!

Boriti se za nov stanovski gospodarski red, ne samo boriti se z besedami in navidezno ker je to moderno, ampak boriti se za ta nov red s srečnim, z vso svojo močjo in s pripravljenostjo na težke preizkušnje, ki jih bo ta borba od nas še zahtevala, ni samo dolžnost delavca, ampak tudi dolžnost pridobitnih slojev. Tudi pridobitni sloji morajo, ne da bi čakali da jih bo oblast k temu prisilila, pokazati svoj smisel in razumevanje za težki socialni položaj svojih delavcev in videli bodo, da bo, ako bodo pokazali s srečnim tako trane plemenite geste, začela razredna mrznja upadati in bo polazoma popolnoma izginila. Tudi v industriji in obrt, kakor tudi v uradi in pisarni se na ta način današnjemu času prilagoditi morajo vrniti tisti stari dobri časi, ki jih je preživljal naš kmetski stan takrat ko je hišni gospodar hlapca imenoval »našega Janca« in dekle »našo Mico«. Vse, kar je prišlo po teh starih dobrih časih, je prinesel gospodarski liberalizem in drugi zmotni gospodarski nauki polpreteklega in sedanjega časa. Proti vsemu, kar je gospodarski liberalizem in kapitalizem rodil, na velja naša borba, ravno tako, kakor proti zločinskemu komunizmu.

Nobena sila ne bo udušila klica po novem redu

Komunistični agitatorji in troikaši so v zadnjem času vrli med delovne sloje krilikajo: »Zahtevajte nov družabni red!« »Povejte ljudem od Delavske protikomunistične akcije, da nam je zadosti obljub in zadosti besed. Mi hočemo dejanja!« Toda delovno ljudstvo, ki pozna te demagoge ki so ga 20 let in več zavaljali in mu ogromno škodili, ne posluša njihovih fraz. Preprosti delavci v neki ljubljanski tovarni je takemu komunističnemu laži-modrišanu dejal: »V veliki zmoti si ti in vsi, ki mislijo, da bomo zaspali se v starem redu, zbudili pa se bomo že v novem redu.« Ravno tako, kakor je bilo za vsako važnejšo gospodarsko preobnovo potrebno časa, mnogokrat celo dolgih deset let bo tudi za prehod v stanovsko ureditev potreben čas. Ta čas že prihaja. Samo tisti, ki ste zaslepljeni, ga ne vidite in ne občutite. Klic po stanovski preureditvi slovenskega gospodarskega življenja je že danes tako močan, da ga nobena sila več ne more udušiti. Bodočnost in realizacija stanovskega programa pa sta eno.

Opozorilo policije

Uprava policije opozarja prebivalstvo, posebno na še zemljiške lastnike, da je poškodovanje vojaških naprav vzdolž mestne meje strogo prepovedano in kaznivo.

Uprava policije

Cene trboveljskega premoga

Trboveljska premogokopna družba in Prometni zavod za premog v Ljubljani sta z vlogo št. 31. avg. 1944, zaprosila za odobritev cene za uvoženi trboveljski premog.

Na podstavi št. 1 naredbe proti navznanju cen, št. 19 z dne 1. marca 1944, je pokrajinska uprava odobrila Trboveljski premogokopni družbi v Ljubljani naslednje najvišje cene za uvoženi trboveljski premog:

Cene za razdeljevalce-grosiste: za 1 tona franko železn, postaja Zalomeja: kosovce 354.35 lire, kockovce 348.50 lire, orehovce 313.35 lire, grahovce 289.95 lire, zdrob 266.50 lire, prah 243.95 lire; za 1 tona franko vagon Ljubljana: kosovce 376.30 lire, kockovce 270.40 lire, orehovce 335.30 lire, orehovce 311.85 lire, zdrob 288.40 lire, prah 265 lire.

Cene za trgovce-detajliste: za 1 tona: kosovce 499.60 lire, kockovce 492.50 lire, orehovce 450.40 lire, grahovce 422.20 lire, zdrob 394.10 lire, prah 365.95 lire.

Vse gornje cene se razumejo vključno javne dajatve brez tehtarine. Pri dobavi javnim ustanovam se smejo zaračunati drž. takse posebej. Cenik z najvišjimi cenami mora biti na vlogi občinu na vidnem mestu v vseh obratnih prostorih kjer se prodaja blago, navedeno v ceniku.

Vsako neposredno ali posredno zvišanje cen je prepovedano. Kršitelji se kaznujejo po zakonskih predpisih.

Ukinitve višjih strokovnih izpitov za zdravnike v bolnišnicah

Na podlagi pooblastila vrhovnega komisarija z dne 22. junija 1944, G. Z. Dr. M/B 7204 in št. 1 naredbe o upravljanju Ljubljanske pokrajine z dne 20. septembra 1943, št. 1, Službeni list št. 273/86 iz 1. 1943, odredam:

Čl. 1. Uredbi bivšega ministrstva za socialno politiko in ljudsko zdravje o opravljanju višjega strokovnega izpita za znanje zdravnika asistenta v državnih in drugih javnih bolnišnicah zaradi napredovanja v višje skupine z dne 21. februarja 1938, št. 4530, Službeni list št. 167/27 iz 1938 in o opravljanju višjega strokovnega izpita za znanje primarnega zdravnika v državnih in drugih javnih bolnišnicah zaradi napredovanja v višje skupine 2. dne 19. februarja 1938, št. 5432, Službeni list št. 166/27 iz 1938, se ukinita.

Čl. 2. Ta naredba stoni v veljavo na dan objave v Službenem listu Šefa pokrajinske uprave v Ljubljani.

Ljubljana 1. septembra 1944.

Prezident, dr. general Rupnik s. r.

Antiskabični ambulatorij zoper garje in ušivost

Pregled dosedanjega dela novi delovni čas, navodila obiskovalcem

V sredi aprila letos je Higijenski zavod odprl antiskabični ambulatorij v kletnih prostorih Delavskega doma. Velik obisk te ustanove je dokaz, kako zelo je bila potrebna v sedanjih razmerah. V petih mesecih se je tukaj zdravilo skoraj 800 garjevih bolnikov, med njimi dvakrat več moških kot žensk. Ušivost so odpravili v 132 primerih.

Ambulatorij posluje 4krat na teden, vsak ponedeljek, torek, četrtek in petek ob novih uradnih urah od 7.—10. ure za ženske od 10. do 13. ure pa za moške. Ker traja kopanje, zdravljenje in razkuževanje perila dobro uro, naj se javijo ženske najpozneje do pol 9., moški pa do 11. ure. Vsak naj prinese s seboj brisačo in sveže perilo da se po zdravljenju preobleče in naj pride v stari obleki, ki bo tudi razkužena v varnem aparatu. Zelo važno je, da se bolniki točno ravna po navodilih, ki jih dobe na poučnem letaku, kako morajo ravnati doma s posteljnino, brisačami, perilom in drugo.

Opozorjamo tudi na to, da so garje prava družinska bolezen in nikakor ne zadošča, da se zdravi le en sam član, pri katerem so znaki bolezni jasno izraženi. Skoraj redno so namreč več ali manj prizadeti tudi drugi družinski člani in je jasno, da lo možno definitivno odstraniti bolezen iz družine edino, če bodo vsi prišli k zdravljenju.

Vse poslovanje ambulatorija je zato brezplačno!

Obvestila

Slovenskega Rdečega križa

Paketi za Nemčijo. Radi promčnih ovir ne sprejemamo nekaj dni paketov za Nemčijo. Spročili bomo v listih, kdaj bomo zopet prišli sprejemati pakete.

Note za vojne ujetnike. Vojni ujetniki v Nemčiji prosijo, naj bi jih Slovenski Rdeči križ poslal note naše narodne in umetne glasbe (vokalne, orkestralne in klavirske). Radi tega se obračamo do lastnikov odvisnih not, naj bi jih podarili nam za vojne ujetnike. Prevezamo jih v glavni pisarni, Marjin trg 5, med uradnimi urami.

Pritožbe glede paketov. Glede na nekatere pritožbe, da prejemo naslovne pakete, ki jih oddajajo Slovenski Rdeči križ, v neuporabnem stanju, sporoča Slovenski Rdeči križ, da carinski uradnik vsak paket sprito stranjo zaplombira, konca motova pa zalepi z vinjeto Rdečega križa. Pakete prevzame naslednji dan carinska policija in jih odpremi dalje.

Poziv bolničarjem. Slovenski Rdeči križ vabi vse bolničarje in bolničarke, ki so se predložili slike za nove legitimacije, da zamenjajo stare izkaznice za nove.

Kdor že ni oddal slike za novo izkaznico, naj jo čimprej prinese v pisarno Slov. Rdečega križa v Šentjakobsko foto.

Izgube komunističnih tolp

Primorski stražari iz Ilirske Districte so v preteklem tednu napadli komunistično »trdnjavo« Celje blizu Hari. Ušli so komandanta in komunistični kurirki in zaplenili mnogo vsakovrstne komunistične literature, med katero so posebno zanimiva navodila, kako naj se vedejo komunisti, če bodo prišli v te kraje njih »zavezniki«.

18. avgusta zvečer so primorski narodni stražari obkolili Krn, kjer se je potikalo zadnji čas mnogo tolovajev. 20. avgusta je bil obroč sklenjen. Tolovaji se niso mogli pred svinčnim dežjem nikamor umakniti. Na pobojno Krna je po hudi borbi obležalo 119 komunistov. Stražari so ujeli tudi nekaj komunističnih voditeljev, med njimi komandanta Gregorčičeve »brigade« zidajca Uršiča Franca in izdajalsko triperesno detelico od Sv. Lucije Skrta, Brkuca in Marogo. Med ujetniki je tudi bataljonski komandant in politični komisar pekovski pomočnik Knez Avgust. Stražari so zaplenili komunistom tudi ogromno plena, in sicer več radijskih in telefonskih aparatov, strojne, brzostrelke in puške.

St. Jernejski domobranci so izvedli pretekli teden napad na tolovajsko postojanko v Sošicah. V borbi, ki je

trajala komaj 15 minut, je padlo 58 tolovajev, razen tega so pa domobranci zaplenili tudi ves arhiv »komande mesta« Sošice, tri brzostrelke in večje število raznovrstnih pušk in municije.

V preteklem tednu je močna komunistična skupina napadla komaj ustanovljeno in še šibko zavarovano postojanko na Črnem vrhu, Tolovajem, med katerimi so bili po večini Italijani, se je posrečilo zasesti vasico, ki so jo takoj razdejali, oropali in požgali. Razen stražarjev, ki so padli v boju, je bilo ubitih tudi več vaščanov, med njimi tri ženske.

Doglavnik Marko Došen je umrl

Zagreb, 9. septembra. V noči na 8. september je umrl predsednik hrvaškega Sabora doglavnik Marko Došen, star 86 let. Pokojni Marko Došen je bil najožji sodelavec obeh hrvaških narodnih voditeljev Ante Starčevića in Stjepana Radića. Boril se je veskrozi za hrvaško neodvisnost in bil od ustanovitve ustaškega gibanja eden njegovih najbolj poštovanih članov.

in z ruto na glavi da bi kdaj hodila? Ali ste znoreli? Tak ste tudi vi eden od tistih bedakov, ki verjamejo, da v sovjetski Rusiji ni mode, ni elegantnih gospodičen in gospod, da ni velikega življenja? Kakšen idiot! Pa tudi če bi nazadnje bilo tam tudi res tako, ali mislite, da bi bilo tudi pri nas? Propaganda! In gospodična, elegantna in bogata, ni obrnila hrbet, in čeprav je ni glasno izgovorila, sem spet slišal prijazno oznako »idiot!«.

Jaz sem pa gledal za njo in obžaloval, da majal z glavo. Zakaj vedel sem, da spada tudi ona med tiste, ki jim ni pomoči. Kako naj ji kdo pomaga, če se v septembru leta 1944. ne verjame — kar nam je znano ne samo od Nemcev, ampak tudi od Angležev in Američanov — da pod boljševizmom ni oblačanja in preoblečenja po modi, ni klobukov pariških in sploh nobenih modelov, ni manikiranih in lakiranih nohtov, ni posedanja po saloni in kavarnah, ni... pa kaj bi še našteval. Tudi elegantno gospodično, ljubljansko modno lutko bogatih staršev, so bogovi udarili s slepoto in jo sklenili pogubiti. Zaman ves napor, da bi ji kdo očel odprl s kakršnimi koli dokazi. Zanj in za vse prejšnje in podobne je mogoče le en sam dokaz: brutalen udarec z boljševiškim kolom po glavi. Toga ta poslednji dokaz pride žal vselej nepozno.

S. S.

Opozorilo

Dogajajo se zlorabe, da se neupravičene osebe oglasijo pri posameznikih in pobirajo denarne prispevke, češ da so poslani od Socialne pomoči; dogodilo se je celo, da so diktirali, koliko mora kdo darovati.

Socialna pomoč zato ponovno opozarja, da imajo vsi njeni pooblaščenici oziroma pooblaščenke posebna legitimacija in pismena navodila, oboje opremljeno s štampiljko Socialne pomoči in s podpisom predsednika Socialne pomoči, da so upravičeni pobirati prostovoljne prispevke za Socialno pomoč.

Zato naj vsak, ki dvomi, ali so nabiralec (vedno po dva pooblaščenca-(ki) Socialne pomoči) upravičeni nabirati prispevke za Socialno pomoč, zahteva legitimacijo, vse sumljive osebe pa, ki so ne bi moglo izkazati z navedenimi listinami, javi najbližji policijski stražarju oz. glavni pisarni Socialne pomoči.

Liubljana 11. septembra 1944.

Predsednik Socialne pomoči:
N. Velikonja s. r.

Znamenje sv. Trojice s Kongresnega trga je zdaj varno spravljeno v zaključku. Na trgu pred cerkvijo je ostal samo še podstavek z vitkim stebrom in lepim kapitolom. Robbov vodnjak pred magistratom je pa že varno obložen z vrečami peska, ki bodo pri morebitnem letalskem napadu umetnino varovale poškodb.

Za slovensko domaćino se imenuje nov zbornik »Tolminskega glasca«, glasila slovenskih narodnih varnostnih straž na Tolminskem. Zbornik vsebuje pesmi in prozo na 28 straneh. Je zelo pester in zanimiv in pričajo veliki požrtvovalni delavnosti naših primorskih borec.

Navijači in verižniki so bili v avgustu spet kaznovani in sicer zaradi navijanja cen, veriženja in kršitve raznih protidržavnih zakonov. Na skupno denarno kazen v znesku 29.900 lir.

Gmota škoda v Borovnici je po treh letalskih bombardiranjih celo večja, kakor so v začetku mislili. Urojavili so, da je popolnoma porušeni 21 stanovanjskih hiš, 15 hlevov, dva skednja, 10 kozolcev, 21 sviniakov, 2 jela, 1 stanovanjska baraka, ena žaga, 1 mlin in 1 stolarna. Delno je pa razdejanih 54 stanovanjskih hiš, 27 hlevov, 2 skednja, 17 kozolcev, 30 sviniakov, 5 delavnic, 43 kleti, 1 stanovanjska baraka, 1 žaga in 1 mlin. V vasi Laze sta delno poškodovani 2 stanovanjski hiši, dalje 1 hlev, 1 kozolec in 1 dvorana. V poslovnih, ki so popolnoma porušena, je stanovalo 175 ljudi, v delno porušeni pa 159 ljudi.

Iz Borovnice in iz Laze se je moralo zaradi poškodb izseliti 144 družin s skupno 544 osebami iz Laze pa dve družini s 7 osebami. Okna na vseh stavbah Borovnice so razbita. V Borovnici je danes brez strehe 334 ljudi. Upajmo, da bo Liubljana tako hudo prizadeti Borovnici pomagala, kolikor je v njenih močeh!

Sadie na nakaznice bodo dobivali poslej bolehu in revni beograjski otroci. Srbski Rdeči križ je sklenil, da bodo dobivali bolehu in revni otroci od dveh do desetih let vsak teden po pol kile smokov 1 teden pa določeno količino lešnikov.

Določevanje krvnih skupin za preobvladavo bo odslej izvrševal Higienizacijski zavod v Liubljani brezplačno vsak ponedeljek in četrtek od 8. do 9. ure jutraj. Pričetek pregleda bo 11. septembra. Prebivalstvo naj izkazuje o krvnih skupinah shraniti k svojim dokumentom, da bo ob morebitni nujnosti vsakdo vedel, kateri krvni skupini pripada in tako zdravnikom omogočil kar nujnejšo transfuzijo krvi.

Naši sadjarji in vrtnarji so zborovali na redni skupščini Sadlarskega in vrtnarskega društva na praznik 8. t. m. pri Mraku. Dvorana je bila nabito polna članov iz Liubljane pa tudi iz ljubljanskih podružnic. Poročilo je prebral tajnik g. Skuli, leta 1942, je imelo društvo 92 podružnic in 4123 članov. Leta 1943, je sodelovalo z mladinskim društvom samo še 74 podružnic, danes pa deluje samo še 32 podružnice s približno 2500 člani. Stevilo nazadovanje je posledica vojne, prav kakor tudi ukinitve lista »Sadjar in vrtnar«. Sicer je pa društvo v preteklem letu imelo lepe uspehe. Glavno je dobro področje, novost za ljubljanske, posebno pa za podeželske žane je na novo ustanovljeni prodajni oddelček društva »Sadlarskega in vrtnarskega društva na Dunajski cesti. Tu si lahko člani nabavijo razne potrebščine in tu tudi prodajajo sadje s članovskih vrtov. Na koncu je bila volitev novega odbora. Novo listo je predložil predsednik višje podružnice SVD g. Vavpotič in so jo vsi soglasno sprejeli. V novem odboru SVD so: predsednik g. Franjo Katol, podpredsednik g. F. Istenič in g. J. Vavpotič, tajnik g. Andrej Skuli in blazinik g. J. Verbič.

110.000 lir je nabrala Liubljana v redno za Borovnico ob nabiralni dohodni akciji za Borovničane. Tako je dokazala Liubljana, da klub vseu v njej še niso zamrli dobra srca. Ti znajo pomagati, kadar gre zares.

S trojnimi so obselevali anglo-ameriški letalski gangstri istrski parik, ki je v soboto 10. septembra volil civiliste vzdolž istrske obale. Ubili so več civilistov.

Osebnosti

UMRLI SO:

V Ljubljani: Alojzij Polajko; Anton Grum; Franciška Schleyeva; Jojop Olup, trgovca in posestnik; Alojzija Kukičevića; Jojop Ogrinc, pos.; Antonija Martinčevića; Miroslav Ambrožič, korektor v Učiteljski tiskarni; Anton Volčič; Anton Javornik, knjigovodja.

Naše sošale!

POROČILI SO SE:

V Ljubljani: G. Milan Mlač, magistratni uradnik in gl. Nada Rozmanova, Čestitamo!

Listek „Družinskega tednika“

Sedem zapovedi za zdravje otrok

Temeljna pravila zdravja so preprosta in nauk o zdravju zato lahko zgostimo v nekaj poglavitnih točk. Družinski otroški zdravnik profesor dr. Hamburger je pred kratkim zbral sedem zdravstvenih činiteljev, ki bi jih morala poznati vsaka mati, ki si želi imeti zdravega, krepkega in vselega otroka. Starši bi se namreč morali zavedati, da je prav detinstvo pri otroku posebno pomembno, saj tvori zdravstveni temelji za vse poznejše življenje.

Svež zrak za sveže ljudi

Zrak vlemestne ulice je še zmerom boljši kakor zrak v slabo prezračenih sobi še tako slovitega zdravilišča. Svež, neizrabljen zrak je prvi pogoj za zdravje. V zaprtih prostorih se zrak hitro izrablja, ker se v njem nabere škodljive izparine, ki se jim pridruži še ogljikova kislina, ki jo izdihavamo. Neopovržen, svež zrak je najboljša zaščita pred množimi otroškimi boleznimi. Otroci, ki pozimi in poleti spe pri odprtem oknu in ki gredo na sprehod ob vsakem vremenu, se skoraj nikoli ne prehlade.

Red in zmrznost v hrani

Druzi zdravstveni činitelji je dobra in zdrava prehrana. Vedeti moramo pa, kaj pomenita oznaki »dobro« in »prav«. Če otroka preveč silimo jesti, se po navadi ubrani s pomikanjem teka, kar ustreza naravnemu instinktu, ki je pri majhnih otrocih dovolj razvit, da nadomešča razum odraslih.

Kdo ne pozna litani ob otroških mizah: »Še eno žličko za mamicco, še eno žličko za očka in še eno za babico... tako, zdaj je krožnik prazen!« Krožnik je res prazen in otrokov želodeček je res poln, toda namen hranjenja ni, z zviličo polniti želodec. Tako mora po navadi otrok pojedli več, kakor bi mu v resnici teknilo. Želodec se razširi, pokvari, otrok bruha, preči ali slei se mu tek ustavi tako da je še manj, kakor bi sicer.

Pustimo, da otrok je toliko, kolikor mu tekne. Morda je včasih to res premalo, toda za dnevi, ko otrok zelo malo je, pridejo nedvomno spet dnevi, ko se tek vrne in ko otrok natočimo zamueno. Pripravimo otroku hrano v več majhnih obrokih, če se otepa velikih obrokov.

Sonce utria kosti

Sončna luč je najboljše zdravilo za rahitis ali angličko bolezen, kakaj ob učinku sončnih žarkov na telo se v našem organizmu tvori protirahitični vitamin D. Brez tega vitamina oslabele kosti mehke in se skriva. Pozimi mora sonce nadomestiti bodisi umelna kremenčeva luč, delno pa tudi viganol, to je olje, ki vsebuje vitamin D. Profesor Hamburger je tudi dosegel, da potrebujejo pozimi viganol neredko tudi starejši otroci, ker prežene to zdravilo pri njih solšno utrujenost, pomikanje teka in občutek šibkosti. Viganol priporočamo v novejšem času tudi za zdravljenje ploskih nog in mlahavosti sklepnih vezi.

Delce otroka razvedri

Fiziolog označuje sleherni delavnost, ki jo opravlja ta ali oni organ, za »delce«. Ko berete te stavke, »delajte vaše oči«. Za otroka je tudi tekanje, skakanje, igranje »delce«. Udeleževanje misle je torej četrti zdravstveni činitelj. Potrebno je za solšno telesni razvoj in pa tudi za duševno ravnotežje, kakaj samo »delce« — pri otroku igra, pri odraslem pa res pravo delo — ustvari v človeku tisti prijetni občutek samozavesti, ki ga dviga in duševno krepi. Premirni in prenesni otroci po navadi niso čisto zdravi. Pri njih so starši zadušili priložnost nagnjenosti k udeleževanju in jim s tem v vsakem pogledu škodovali. Ker stanovanje po navadi ni primeren prostor za divjanje in igranje, morajo otroci ven v naravo!

KEMIJA V LJUBEZNI

NAPISAL K. E. HELK

Se iz študentskih let imam dobrega prijatelja, Peter Preem mu je ime. Peter je astronom in zelo premožen. Morda vas bo to presenetilo, toda takoj moram pripomniti, da si Peter ni pridobil premoženja z astronomijo. To bi bilo pretežko, zakaj tudi na novo odkrite zvezde ne vržejo denarja, ker so predaleč.

Peter si je prislužil svoj imetek z izumi. Nekaj od svojih idej, ki se mu porajajo ponoči, ko strmi v nebo, je dal patentirati in z njimi zaslužil lepe denarce.

Peter še ni poročen, toda vseeno ima dosti sorodnikov. Če bi ne bil tako mlad in razmeroma zdrav, bi se zlahka pač bolj zanimival zanj, toda ob takšnih okoliščinah in ker Peter kot mladenič v cvetju let tudi nima dosti smisla za starikeve sorodnike, žive vsak zase. Ta ali oni sorodnik se spomni na Petra samo, če je v stiski in če potrebuje dobrega sveta, ki naj bi se porodil v njegovi bistri glavi kar na povelje.

In tako se je do Petra obrnila Marga. Marga je hči Petrove sestrice Mete. Marga je imela prikupnega prijatelja, ki mu je bilo ime Pavel. To prijateljstvo je obetalo lep razvoj, če ne bi Margina mati na lepem z grobo roko posegla vmes.

Bilo je pa takole. Margina mati je bila mnenja, da je Pavel še nekoliko premlad in premalo podkovan, da bi

Spanje po mili volji

Otrok naj spi, če je utrujen — sicer ne, to je bela točka profesorja Hamburgerja. Potreba po spanju je pri otroku prav tako različna kakor pri odraslem človeku. Ljudje, ki trdijo da otrok mora spati ob določenih urah, nimajo prav. Njih trditve so trditve laika. Če otrok slabo spi, pomeni to, da se premalo giblje ali pa, da mora preveč spati. Pri starejšem otroku — posebno, če je občutljivi navi — pa povzroči slabo spanje tudi preveč razbujena domišljija, posledica poslušanja grozotnih pravljic tik pred spanjem.

Higiena

O higieni ima večina ljudi napačne pojme. Naklaga higiena je da obvaruje otroka nalezljivih bolezni. Higiena naj preprečuje škodljive mikrobo. Vendar večina ljudi ne ve, da se zdaleč niso vsi mikrobi škodljivi, da nekateri so za življenje in zdravje celo neobhodno potrebni. Razen tega je mnogo nalezljivih bolezni, ki se jih še tako nikolovski čistočo ne moremo obvarovati. Takšni sta na primer pljučnica in hripa. Laže se teh bolezni obvarujemo z utrditvijo. Tako smo spet pri svežem zraku in pri utrjevanju.

Prav zaradi tega ima higiena v zdravstvenem breviju profesorja Hamburgerja šele šesto mesto. Karpak to ne pomeni, da lahko otroci žive v umazaniji. Samo po sebi je umetno, da morajo otroci biti čisti, toda ne smemo se zibati v varljivem prepričanju, da s higieno samo že

lahko preženemo ali preprečimo nalezljivo bolezen. Zato je važnejše, da govorimo o čistem zraku kakor o čistih rokah, zato je boljše, da so okna nekoliko umazana, toda odprta, kakor pa umita in zaprta. Oboje je karpak najboljše.

Vzgoja — poslednja, toda ne navažna točka

Sedmi zdravstveni činitelj, ki prav za prav obsega vse druge, je vzgoja. Nie temeljno pravilo naj bi bilo: zapujmo v naravo in v njeni urejevalne. Vzgojno in zdravstveno je napak, če za otroka pretirano skrbimo in to otroku celo pokažemo. Karpak to ne pomeni, da smemo biti malomarni.

Druge temeljno vzgojno pravilo je: neopazno vodimo otroka k zdravemu in dobremu. Ni potrebno, da bi otrok vselej vedel kaj vzgojitelji z njim namerava.

Tretje pravilo, ki bo morda posebno prezaskrbljene mamicce prestrašilo, ali pa celo odbilo, je: vzgoja z izkušnjami. Otroku lahko stokrat poveš, da se bo pri štedilniku opekli, dokler se sam res ne speče, bo še zmerom silil tja. To pa tudi ne pomeni, da se lahko otrok — samo zaradi dosledne vzgoje opari zloni hrblenico ali utone — vzgoja k samostojnosti gre do prave meje. Otrok naj se uči po lastnih izkušnjah, tudi če so slabe izkušnje, ravnašče se po pregovoru »vsaka šola nekaj stane«. Šolac pa ne sme biti prehuda zato naj poskrbi mati ali vzgojitelj. Otrok naj se razen tega vzgoja tudi sam, da ne bo vse življenje lutka svoje okolice.

OPERACIJA

NAPISAL PETER BARGEE

recimo za en mesec. Če vam potem ne bo všeč, ga boste vrnili. Ali ste zadovoljni?

»Prav za prav bi...«

Spet so me prekinili — zadeva je bila rešena. Moral sem pristati na njihovo ponudbo.

Ko sem se potem poslovil, sem ves pogovor vzel za šalo in nisem več mislil nanj. Lepega dne mi je pa postrežen prinesel velik zavitek. Presenečen sem ga pogledal in sem ga hotel vprašati, če se morda ni zmotil v naslovu. A moč je že izginila.

Ko sem zavitek odprl, sem našel v njem košarico, v njej pa majhnega črnega muca, ki me je debelo pogle-

Vzemite

za ledvične bolezni

URIDON čaj

Dobito ga v lekarnah

doval s svojimi velikimi očmi. Živalca je imela za vratom pritrjen listek, z napisom:

»Rad bi ostal pri vas, morate mi pa najprej dati primerno ime, da me boste lahko klicali.«

Mucek je trenutek nato že skočil iz košare in začel vohljati po sobi. Skakal je po vseh kotih, po stolih, mizi in postelji in kar venomer mijavkal. Gledal sem ga, pozabil na večerjo in na večerna poročila.

Moj mali gost se mi je zdel na pol ponorel. Kar ni se hotel umiriti. Ko sem ga nekaj časa z zadovoljstvom opazoval, se mi je v glavi kar mimogrede porodila zamisel za njegovo ime.

»Mi-fou,« naj se imenuje, sem si dejal.

Ura je bila že polnoči, ko se je moj gost naposled umiril, se zvil na preprogi v klopič in začel zadovoljno

lišaji in suha koža so nadlogo marsikatero ženo in dekleta. Odpravite jih s kremo »EVA«.

presti. Seta tedaj sem se prav zavedel. Telefoniral sem svojim prijateljem, jih zbudil iz spanja in škodoljno dejal:

»Tukaj Peter Bargee...«

»Da...«

»Ali ste mi vi poslali mucka?«

»Mucka? Ah, seveda. Ali ni ljubek?«

»Da, zelo. Ali bom madeže na preprogi lahko čistil?«

»Kakšne madeže?«

»No, saj veste, tudi mački opravljajo svojo potrebo — moj mali muc jo je naredil ravno na preprogo.«

»Narediti mu morate zabojček, v katerega boste nasuli žaganja. Muc bo potem zmerom hodil v ta zabojček in ne boste nikdar imeli z njim sitnosti. Mački so vendar tako čiste živalice.«

»Zabojček? No, najlepša hvala. Lahko noč.«

Odložil sem slušalko in pogledal Mi-fouja, ki se je ravno igral z mojim rokopolom. Potem sem stopil k omari in potegnil iz nje neki zaboj. Takoj sem ugotovil, da je za Mi-fouja veliko previsok in preširok. Potem sem brskal po omari in naposled našel v njej neko staro žago.

Pokleknil sem na tla in začel žagati. Z veseljem sem ugotovil, da bom tako tudi najceneje prišel do tako potrebnega zabojčka. Čez približno pol ure je bil zabojček gotov, a žaganje, ki sem ga pri tem dobil, se zdaleč ni zadoščalo. Z njim bi kvečjemu lahko pokril zabojčko dno. Moral sem torej še žagati. Ob dveh ponoči je prišla spodnja stranka in izjavila, da ne more spati. Ob treh so mi z molitnim ročajem potolkli po stopu. Da, ubogi stanovalec vendar niso mogli vedeti, da sem dobil naraščaj, ki nujno potrebuje žaganja. Jaz sem pa žagal in žagal. Ko me je začela desna roka boleti, sem poskusil z levo. Nekeč sem bral, da mora biti človek z obema rokama enako spreten.

Naposled sem imel žaganja dovolj. Ko sem pa hotel Mi-fouja položiti v zabojček, mu očitno ni bil všeč. Jadrno mi je namreč ušel.

Naslednji dan sem telefoniral mojim znancom in jih prosil, naj pridejo k meni in mi dajo potrebna navodila za mojega neubogljivega muca. No, navodila sem potem res dobil in čez en teden je bil moj muc čist, čez en mesec sem se pa že naučil vseh mogočih reči, ki jih prej nisem vedel.

Moram reči, da mi je vzgoja mojega Mi-fouja vzela mnogo časa. A vzbujal sem ga tako zelo, da me to prav nič ni motilo. Često so me obiskali prijatelji in zmerom sem se z njimi pogovarjal samo o mucu. Skoraj vsi so mi svetovali, naj ga nesem k živinozdravniku, da ga bo kastriral. Jaz sem bil prav za prav proti temu.

Potem je pa lepega dne mojega mačka nekaj čudnega obsedlo. Mijavkal je in stokal ko majhen otrok in po vsaki ceni hotel ven. Bil sem prepričan, da je Mi-fou zbolel in sem zato poiskal živinozdravnika. Ta mi je pa smeje se pojasnil, da to pač tako mora biti in se ne da pomagati. Hotel sem, da Mi-fouja preišče, a maček o tem sploh ni hotel slišati in je samo ven silil.

Naposled sem imel njegovega mijavkanja dovolj in sem ga spustil iz sobe. Upal sem, da se bo čez pol ure že vrnil. Medtem sem se izpraševal zdravnik o operaciji. Ko mi je vse natanko razložil, sem sklenil, da mojega Mi-fouja nikakor ne bom dal kastrirati.

Stiri dni in štiri noči se je Mi-fou polepal in se niti enkrat samkrat ni oglasil pri meni. Za sem mislil, da ga ne bom nikdar več videl, ko se je lepega dne vrnil — a kako spremljen. Bil je tako sluhčan, da so se mu videla rebra, zmrušen in pogrizen po ušesih. Prijazno sem ga sprejel in ga nakrmil. Nekaj dni sem mu posvečal veliko pozornost in ga hranil ko otroka. Kmalu se mu je dlaka spet začela svetiti, in tudi odebil se je. Postal je pa zelo len.

Prav tedaj sem pisal neki roman in sem imel zato veliko dela. Nisem imel časa, da bi se z Mi-foujem igral.

Nekega dne sem pa dobil poziv, da moram takoj k vojakom. Prekinili sem torej moral svoje delo. Stopil sem na stol, da bi vzel z omare nahrbtnik. Tedaj mi je skočil Mi-fou na ramo.

»Kaj delaš tu gori?« sem ga začudno vprašal. A Mi-fou je za odgovor samo zagodel.

Potem sem odnesel nahrbtnik na mizo in od presenečenja obstal. V napol odprtem nahrbtniku je ležalo pet majhnih mačic z rožnatimi smrčki.

»Mi-fou,« sem očitajoč zaklical in gledal zdaj mačka, zdaj njegov naraščaj. Potem se mi je zdaj posvitalo v glavi. Mi-fou ni bil muc, temveč muca, prava muca. Odslej jo bom rajši imenoval Mi-folle.

Ali bi morda vi hoteli katero izmed mojih mladih muck?

Usnjene izdelke barvate le 3 specialne barve ki osuši ne škoduje. Blaka — Napoleonov trg.

Usodno naključje

TAT

Tudi najbolj premeten zločinec se enkrat ujame

»To je bil Jean Birgel,« je odločno izjavil policijski nadzornik Bopp, »predobro ga poznam. Dvakrat mi je ušel. A to pot ga ujame!«

Nadzornik je to rekši jezno stisnil pesti. Policijski ravnatelj se je moral nasmehovati. Bopp je bil eden izmed njegovih najboljših ljudi. Bil je pogumen in zmerom pripravljen na vse.

»Torej zadevo o tatvini prepustim vam,« je potem dejal policijski ravnatelj. Vzemite za pomoč še nadzornika Müllerja s seboj.«

»Dobro, gospod šef.«

»Oba moža sta ob treh popoldne odšla s policijske stražnice. Zgoče sonce je razbelilo mestni tlak in na ulici je bilo videti le malo ljudi. Hotelskega tatu Birgla so poslednjič videli v bližini postaje. Potem je baje poklical taksi in izginil v predmestnih ulicah. Nato je policija zaman iskala sled za njim.

Birgel se je navadno nastanil v elegantnih hotelih in se izdal za premožnega mladega moža. Potem je, brž ko je bilo mogoče, navezal stike s premožnimi mladimi damami ali mladeniči, jih okradel, nato pa odnesel plete.

Oba nadzornika sta odšla proti postaji. Tam se je začelo predmestje, majhne stanovanjske hišice in tovarne. Ali se je tat Birgel tod kje skrival? Nadzornik Bopp je dvomil. Njegov tovariš je bil pa ravno nasprotnega mišljenja. Zdelo se mu je, da je nekdo pri vratih ene izmed teh majhnih hišic bral ime Birgel.

»Dragi prijatelj, to še ni potrjeno, da se je tat odde. Saj vendar veš, da je ljudi, ki se tako pišejo, pri nas na stotine. A vaša zamisel mi vendar daje misliti. Pojdite z menoj, prijatelj!«

Potegnil je tovariša za seboj v poleg stoječo krčmo. Ko sta potem popila nekaj kozarčkov, je nadzornik Bopp vprašal krčmarja:

»Ali poznate gospo Birglovo, Jeanovo mater?«

»Da, seveda jo poznam,« je prijazno povedal krčmar. »Tudi je dobila obisk. Sin je prišel k njej.«

»Tako, tako,« je dejal Bopp.

»Da, mladi Birgel je bil dolgo v tujini in si je kar dobro postal,« je potem nadaljeval krčmar. Poleg tega je dečko res vzoren sin. Svoji materi je kupil hišico in lep kos zemlje, poleg tega ji pa še vsak mesec pošilja precejšnje vsote denarja.«

Bopp je narahlo pokimal svojemu tovarišu, potem sta odšla.

»Mislim, da bi stari ženi lahko prahrani la razočaranje,« je dejal Bopp. »Počakajva ga zunaj.«

Njegov tovariš je bil zadovoljen.

»Ti stopi na levo od hiše, jaz bom pa pazil na desni strani,« je odredil. Minile so ure. Postal je pozno. Tedaj se je nadzornik Bopp odločil, da ne bo več čakal. Počasi se je približal zali hišici. Vaze s cvetličami so stale na oknih, pred hišico na vrtu je cvečelo nešteto bujnih cvetov. Vse je bilo čedno in ljubko. Nadzornik se je ustavil in milo se mu je storilo pri duši. Potem se je spomnil dolžnosti in je krepko pozvonil. Koraki so se približali vratom, nato so se vrata odprla in stara ženica je presenečeno zastrela vanj.

»Ah, najbrže ste poslovni Jeanov prijatelj,« je potem dejala. »Sin mi je pravil, da vas pričakuje. Moj dobri sin. Pomislite, pet let ga nisem videla. Zdaj me je za nekaj dni obiskal. Da bi vsaj za zmerom lahko ostal pri meni. Prav rada bi zanj skrbela. Jean je vendar tako dober zame.«

Bopp jo je poslušal in najrajši bi se obrnil in odšel. A dolžnost mu je branila. Jean Birgel mu je že dvakrat ušel, tretjič ga je moral dobiti.

Stara ženica je Boppa peljala v salon. Okrog mize so stali naslanjaji, po stenah so visele slike, na sredi mize je stala v prekrasno izdelanem okvirju Birglova slika. Bopp je tatu takoj spoznal.

»Moj sin bo takoj prišel,« je dejala starica. »Prosim, sedite.«

Bopp je sedel. Nikakor ni mogel razumeti, zakaj je Jean zašel na krivno pola. Saj mladenič, ki je tako ljubil svojo mater in skrbel zanjo, kljub vsemu ni mogel biti slab človek.

Tedaj je stopil v sobo Birgel. Zadrženo je pogledal nadzornika in ostal stal med vrati. Njegova mati, ki je stala z njim, je pa dejala:

»Vidiš, Jean, tvoj poslovni prijatelj je prišel.«

Birgel je pogledal nadzornika in ta je prikimal.

»Da, že precej dolgo se poznavam,« je dejal Bopp. »Tako rekoč stara znanca sva že.«

Starica je bila srečna. Odrzela je skozi vrata in prinesla kavo in pečivo. Potem sta oba moža sklenila, da bosta odšla na sprehod.

Ko sta nato stopila Jean in nadzornik Bopp na cesto, je tat ponudil nadzorniku roko, rekoč:

»Hvala, gospod nadzornik. Zelo veliko uslugo ste mi naredili.«
Poslednjič je pogledal lično hišico, ki jo je obsevalo večerno sonce, potem je urno krenil z nadzornikom proti policijski stražnici.

Zakaj je muškati orešek bel

Po naravi je muškati orešek črn, njegova bela barva je samo »kamuflača«, če naj se času primerno izražajo. Ko so namreč Holanci v 17. stoletju zasedli Moluske otoke, so bili oni edini, ki so izvažali to prijetno začimbo. Ljubosumno so bojevali, da bi se kje drugje jeli saditi ta orešek, so vsak sad pobirali z apnom, da ni mogel skaiti.

Holanci so pa delali račun brez krčmarja, pozabljajoč na muškatega goloba, izrednega ljubitelja muškatega oreška. Ta je sed v svojem žledcu prebival in prekrasil in ga nato ponesel dalje, v druge kraje, kjer je »črna jajčka« posejal brez apnene prevleke.

Razen tega je monopol prekršil še neki Francoz, ko je potaknjence prenesel na otok Bourbon, kjer je jela ta rastlina izvrstno uspevati. Medtem se je pa svet tako navadil na bele muškate oreške, da so se zdaj po 200 letih na prodaj samo pobeljeni.

Sončni žarki so zdravilni

Njega dni ljudje niso vedeli, da so sončni žarki zdravilni za človeški organizem. Vsakdo izmed nas se gotovo še spominja kakšnih orumenelih fotografij »sončenja« naših dedov in babic v obmorskih kopališčih. Kopalne obleke so tedaj segale do gležnjev in do vratu in kopalca je pred soncem tedaj varoval še širok sončnik, bolj podoben dežniku kakor sončniku.

Lepega dne je pa neki znanstvenik opazil, da postajajo živali v nekem živalskem vrtu, ležečem v gosti senci, rahliče, medtem ko so tiste živali, ki so bile na sončnejšem predelu vrta, ostale zdrave in niso dobile rahlisa. S poskusi so nato dognali, da to ni gol slučaj. In tedaj so si bili tudi zdravniki kmalu na jasem, da velja isto tudi za človeka. Sončni žarki namreč tako izpodbudijo organizem, da se jame pod kožo sam tvoriti ergosterin, varovalna snov proti rahlisu. To zdravilo pridobivamo tudi umetno kot vitamin D, ki nam v raznih oljih v mesecih, ko ni dovolj sonca, nadomešča njegovo zdravilnost.

Indijci so najboljši hockeyisti na svetu

Nedvomno in dokazano je, da so Indijci najboljši hockeyisti na svetu. Povprečen indijski igralec te igre še zmerom daleko nadkriljuje povprečnega Evropea ali Američana. Ker je to zelo nenavadno, so hoteli športniki in znanstveniki to okoliščino ulemeljiti s psihološkimi vzroki, toda niso daleč prišli.

Podrobna preiskavanja so pa dognala, da je temu vzrok neka telesna značilnost Indijcev. Oči Indijca so drugo od drugega nekoliko bolj oddaljena kakor pri Evropeu. Tako Indijec v prostoru vse boljše vidi, njegova

Na Dunaju so pred kratkim priredili kuharski tečaj za doraščajoče otroke, ki naj z znanjem kuhanja vsaj najpreprostejših jedi razbremene svoje matere. Otroci so imeli s kuhanjem veliko veselja in so dokazali, da so tudi na tem področju kmalu doma in samostojni. Gornja slika nam kaže enega kuharčka in dve kuharici, kako, zavedajoč se svoje odgovornosti in važnosti, pripravljajo svojo prvo solato.

va stereoskopska vidljivost je vse večja kakor pri Evropeu. In tako igralci indijskih hokejskih moštev za nekaj sekund prej kakor Evropeci opazijo, kam zleti krogla in z natančnostjo udarca svojega nasprotnika tudi po navadi zanesljivo prekos.

Drevesa brez sence

Do 160 metrov visoki evkaliptusi so brez sence, ker meče senco samo drevesno deblo. Listi se pa obračajo zmerom tako, da sonce ne dobi na njih nobene površine, tako da sončni žarki kljub mogočnim krošnjam prodorijo čisto do tal in da se popotnik v njih senci ne more odpočiti, ker je sploh nimajo.

Koliko tehta črta, narisana s svinčnikom?

Ne, ne šaljimo se! Tudi črta, potegnjena s svinčnikom po belem papirju, ima svojo težo. In danes ima človek že tudi tako silno precizne naprave, da to težo lahko izmeri.

Črta, narisana s svinčnikom na papir, dolga en centimeter in široka 1 mm, tehta torej dve milijoninki grama. Ta črta bi morala biti torej pet kilometrov dolga, če naj bi dosegla »težo« enega grama.

Danes je pa človek izumil tudi že napravo za merjenje teže, ki jo imajo sončni žarki. Ne mislite, da je to slab dovtip. Sončni žarki imajo prav tako neko težo kakor če bi bili oljplivi. Svetloba sonca, ujeta na površino kvadratnega centimetra, tehta desetmilijonko enega grama.

Vprega morskih psuv

Nemški pesnik Adalbert von Chamisso (1781-1831), ki je slovel tedanji čas kot izvrstni botanik in živaloslovec, je v enem svojih znanstvenih del resno zapisal, naj bi morske pse uporabljali za vprego ladiam.

Chamisso je predlagal, naj bi morske pse že mlade ulovili, jih odgajali v plitvih zalivih in jih učili voziti vprego. Posebni eumilasti obroči, podobni rešilnim pasovom, naj bi preprečili, da se psi ne bi potapljali...

Strah Monte Carla

Te dni je umrl Jean Plature, ki so ga njeza dni igralci največje francoske igralnice v Monte Carlu imenovali »strah Monte Carla«. Plature je namreč imel tako vražjo srečo, da je nekajkrat razbil banko in odnesel več večerov zapored težke milione.

Kakor je znano, je pa sreča opoteča in navadno se zgodi da tak srečnik lahko pridoblene milione spet zaigra in se lepega dne zbudi kot siromak. Prav to je pa hotel Plature preprečiti. Ker je pa vedel, da bi ga igralna strast le spet izvalila v igralnico, si je izmislil nekaj svojevrstnega. Pri igri je namreč tako očito sleparil, da mu je igralnica prepovedala še kdaj igrati. Tako je premeteni Plature užival svoje milijončke v pozno starost.

Če je gorila žejna

Gorila je zelo izbirljiva žival in nikoli ne pije navadne vode, temveč zmerom samo destilirano. To vodo dobi v pragozdu iz stebličja lilan, kjer se je bila očistila tekoč po mozgu lilan. Prav zato tudi v ujetništvu gorila odklanjajo navadno vodo in pije samo prečiščeno.

Črv v zobu

Na nekem starem egiptovskem papirusu bereš v posmrtnem izročilu o nekem egiptovskem plemenitašu: »Bil je zdrav vse življenje, samo zob se mu žrl črvi.«

Kakor vidimo, torej niso samo v srednjem veku živeli ljudje v veri, da povzroča klujujoče bolečine v zobeh poseben črvček, ki mu človek z nobenimi zdravili ni kos, razen če bolni zob s škodljivcem vred izruče iz čeljusti.

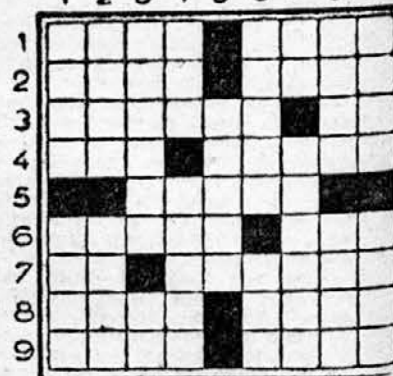
Aluminij dražji kakor zlato

Leta 1854. je stala ena kila aluminija še okrog dve sto tisoč lir v našem denariu in je bila tedaj torej celo dražja kakor zlato.

Leta 1935. se je pa cena aluminija že precej uravnovesila, saj je tedaj stala ena kila te kovine okrog dvajset lir.

Križanka štev. 28

1 2 3 4 5 6 7 8 9

POMEN BESED

Vodoravno: 1. Živali je nimajo. Polom. — 2. Cerkev dostojanstvenik. Travnik ob vodi. — 3. Zbojša jed. Sodobna kratka. — 4. Veznik. Spomladi je nihče ne kos. — 5. Trud. — 6. Grič v Beogradu. Pol zakona. — 7. Osebnaj zaimek. Mesto v Romuniji. — 8. Azijska država. Števniki. — 9. Padavina. S predlogom spojen zaimek.

Navpično: 1. Žensko ime. Član izumrlega azijskega plemena. — 2. Zlahten kamen. Polni gostilne. — 3. Ladijska soba. Medmet. — 4. Dolenski očka. Nekdanji ljubljanski oglasni zavod. — 5. Teniško orodje. — 6. Zlahtna kovina. Bolezen. — 7. Glavni del iz dveh besed sestojčega imena pred kratkim zaslovela normandijskega kraja. Kopenska vojska. — 8. Na nekaterih knjigah. Konjska krma. — 9. Žensko ime. Moško ime.

Rešitev križanke štev. 27

Vodoravno: 1. židar; las. 2. eta; opora. — 3. la; evipan. — 4. kan; Ra. — 5. Pan (grški bog pastirjev, tudi duh strahu in groze); ton. — 6. ak; tam. — 7. tatica; ep. — 8. enota; aga. — 9. kan; ropar.

Navpično: 1. zel; Petek. — 2. Itaka; Ana. — 3. da; anatom. — 4. en; kit. — 5. rov; car. — 6. pir; ta. — 7. lopata; ap. — 8. ara; omega. — 9. Sanin; par.

Od česa imamo »kurjo polt«?

Kurjo polt dobi po navadi človek, če ga trese mrzlica. Tedaj pride kurja polt od vročine, ki preveva vse telo. Vendar kurja polt ni vselej znamenje vročine. Če moramo prestat hude napore, bodisi duševne, bodisi telesne, če smo živčno zelo razvržani, se rado zgodi, da nas kurja polt oblije. Tedaj pa v resnici nimamo nič višje telesne toplote kakor po navadi.

Opazovali so tudi, da dobi človek kurjo polt po lažjih operacijah, čeprav nima sicer nobenih drugih motenj in prav nič vročine.

Kdo je bil Konfucij?

Znamenit kitajski učitelj, državnik in filozof, ki se je v resnici imenoval Kung-futse je živel približno pol tisočletja pred današnjim štetjem. Vendar to še ni vse. Zanimivo je, da žive še danes na Kitajskem njegovi neposredni potomci.

Družina Kungova, nje poglavar je današnji kitajski ministrski predsednik, je neposredna naslednica velikega kitajskega filozofa. Nje prednike lahko zasledujemo po rodovniku skoraj dve tisočletji v preteklost. V naših razmerah bi to pomenilo, da bi lahko kakšen Grk dokazal, da je pravi potomec filozofa Sokrata.

Zakaj nosijo Kitajci kite?

Leta 1664. je s severa pridrla na Kitajsko zmagovita mandžurska armada. Ko je deželo vojaško zasedla, so izdali poveljniki več zanimivih odredb, med njimi tisto, ki zapoveduje, da morajo Kitajci nositi kite, da se bodo tako že na zunaj ločili od Mandžurcev.

Kitajci, ki so se svojim tlačiteljem samo pasivno upirali, so morali ubogati in so si morali pustiti rasti lase. S svojo neizčrpno silo je pa Kitajski tudi mandžurske vsiljivec vrskala vase, tako da so naposled izginili v morju kitajstva. Ostala je samo odredba o kitah in ostale so tudi kite, ki so še danes simbol vsakega pristnega Kitajca.

Drago kihanje

Med najdražja semena na svetu spada nedvomno semeje begonij, saj stane en sam gram tega dragocenega semena v našem denariu okrog pet sto lir. Seme begonij je na tudi izredno lahko in majhno. Kadar ga torej vrtnarji na lekarniški tehtnici tehtajo in sipajo v zavojčke, morajo zelo paziti, da ne kihajo in ne kašljajo, sicer bi jim mimogrede nekaj sto lir v zrak zletelo.

Odkod so makaroni?

Ne smemo živeti v veri, da je Italija prava domovina makaronov. Prve makarone so jedli na Kitajskem, prav kakor je kisto zelje doma na Daljnem Vzhodu in ne morda v Evropi, kakor ta ali oni misli.

MALI MUK

SAŠA DOBRILA

KONEC

Kako bom ljudem všeč?

Ljuba Metka

V svojem ljubkem pisemcu si nam zastavila vprašanje, ki smo ga že velikokrat brali. Bomo tokrat javno in odgovorili.

Vprašuješ nas, kaj naj vendar ukreneš, da boš ljudem všeč. Priznavaš, da si plaha in se ti zato zdi, da si manj ljubka in bistra kakor tvoje tovarišice. Praviš, da imaš občutek, da bi mogla biti bolj prijazna kakor si, če bi le mogla premagati notranje ovire. In predvsem tožiš, da te tiste, ki so glasnejše in predrznejše od tebe, skratka tiste, ki znajo vselej porinejo v ozadje. Praviš, da si čisto brezbarvna ob tistih, ki tekajo po svetu z ološčenimi nohti, tenčičnimi nogavicami in ki znajo spogledljivo prekrizati noge in se pri tem pozibavati v životu tako graciozno, da ima ves svet oči samo zanje.

Ljuba Metka, v tem pogledu te pa mirne duše pomirimo in ti lahko takoj vrnemo ves pogum, ki si ga izgubila. Že res, da morda mladeniči najprej opazijo dekle, kakor ga ti opisuješ; če pa ostane mirna in premagaš prvo zadrego, če se vedro smejiš dalje in nekoliko potrpiš, opazi nekaj nenavadnega; veselje traja le kratek čas.

Zakaj? Ali ni ljubka? Popolna? — V vsakem človeku tiči želja, da bi povedal nekaj o sebi, da bi pokazal, da tudi ni samo »ničla«. Dekle pa, ki o njem piše in ki se ti zdi prikupnejše, učinkovitejše in lepše od tebe, je tako zaverovano samo vase, da drugi od nje ne ulegnejo sebe uveljaviti. ONA govori, ONA se smeje. ONA vse ve in zna, ONA želi biti v ospredju in središču družbe. Vsi drugi naj bi obledeli ob njeni strani.

Marsikatero prednost imaš pred njo. Bodi le naravna, dokaži, da te zantmata tudi veselje in žalost tvojih bližnjih in da njih doživlja in doživljanja vrednotiš prav tako kakor svoje.

Nauči se poslušati! To je umetnost, ki jo vsakdo zelo visoko ceni. Če ti pripoveduje Janez, da je moral dolgo trenirati, preden si je pridobil prvo mesto v veslanju, ali pa če ti razlaga Francelj, koliko je moral študirati za drugi državni izpit, se veseli z njima ob njunem uspehu.

Tudi tvoje tovarišice in prijateljice ti bodo hvaležne za priznanje. Občuduj njihovo novo obleko brez zavisti, priznaj jim, da so ljubke v njej, upoštevaj njihovo nadarjenost za ta ali oni predmet, pomagaj jim, če je v tvoji moči in ne zahtevaj od njih, da delajo zate domače naloge.

Starejšim ljudem je pa vse lažje ugajati, kakor morda misliš. Starejši ljudje se veselo tvoje mladosti, tvoje vedrine in ne zahtevajo od tebe drugega kakor nekaj razumevanja. Edino, kar starejše ljudi bode v oči, je postavljanje mladine, tisto domišljivo zanešenjaštvo, kakor da so oni sami izumili svet in kakor da je vse, kar je bilo in kar se je pred njimi na svetu zgodilo, zastarela bedarija. Stari ljudje so mnogo doživeli, mnogo trpeli in preizkusili. Vedo sicer, da tudi mladino, marsikaj še čaka, o čemer še niti ne slutijo in radi vidijo, da jim mladina prizna, kar so oni naredili in ustvarili. Ne potrebujejo besed, temveč samo nekaj spoštovanja in že so zadovoljni.

Če boš naravna, pripravljena pomagati in če boš dobra tovarišica, si boš pridobila dosti prijateljev in jih — kar je še važnejše — tudi obdržala.

Če trije modeli so risani izrečno za »Družinski tednik« in niso bili še objavljeni! Katera izmed vas si za jesenske izprehode ne želi ene izmed jopic, ki nam jih kaže gornja slika? Omislmo si jih lahko iz starih plaščev, ki niso več uporabni, da bi jih preobrnili. Prva ima moderen, podolgast ovratnik in se v pasu oprime života. — Druga je izrazito športna in ima vrezane žepe in sedelce. — Tretja je posebno »zabavno« ukrojena, ker ima visoka, svojevrstna zapetja in ker lečejo črte povprek.

„Ljubko dekle, da... toda tako grdo je!“

Ni mlado dekle ne kazaj bolj, kakor če ne, zna čedno jesti. Pri mizi je ne moreta v tem primeru rešiti ne ljubeč obrazek, ne lepa obleka. Ni treba, da nosiš jed z nožem v usta, mnogo je tudi drugih napak, ki človeka, ki zna lepo jesti in zna to tudi ceniti, v oči bode.

Če si povabljen, nikar ne obračaj skodelice in krožnikov, hoteč vedeti, kakšne znamenite znamenke je porcelan. To ni samo grdo, temveč tudi neollikano in za gostitelja žaljivo. Če si hočeš ogledati fini porcelan, stopi rajši v trgovino s porcelanom, tam imaš vsaj vse znamenke hkrati zbrane pred seboj.

Prav tako se ne spodobijo nagibati krožnike, če hočeš posrebat vsa juho,

Da je pri mizi neollikano, podpirati si glavo ali pa trebiti si zobe, ne da bi si zastrla usta s prtičem ali z roko, mi menda ni treba posebej omenjati. Vodi torej, da velja za vsakogar pregovor: »Povej mi, kako ješ in povem ti, kdo si.«

Varujte se prehlada

Zdaj ko se z vsakim dnem bolj bližajo hladni jeseni, bodo potrkale na naša vrata razne bolezni, za katere poleti nismo vedeli. Predvsem nas bo mučil prehlad in nevednost, ki jo z njim v zvezi. Ker je za prehlad le prepozno vzrok za mnoge druge bolezni, se ga moramo skrbno varovati in mu posvečati vse več pažnje, kakor to navadno delamo.

Že v prvem hladu se moramo obleči topleje, ker je prav prehod iz toplih sončnih dni v mrzlejša jesenska dni najbolj nevaren. Pri tem moramo posebno paziti na otroke. Mraza se moramo varovati, a ne s krznom in volno, temveč s toplotno obutvijo, toplimi nogavicami in s toplimi pokrivalom. Prehlad namreč najraje dobimo, če smo mokri v noge ali pa nas zebe v glavo. Poleg tega se moramo že v prvih mrzlejših dneh znati urediti, ne pa pomehkužiti. Predvsem moramo paziti na krvni obtok, ki ga pospešimo s telovadnimi vajami. Vsako jutro preden odidemo z doma na cesto, moramo narediti nekaj telovadnih vaj, tako, da se nam ogrejejo mišice in nam kri živahneje kroži po žilah. Potem nas ne bo zeblo in ne bomo imeli premirnih udov.

Če imate takšen poklic, da morate po ves dan stati na mrzlih tleh, potem si obute raiši prevelike ko nemahne čevlje, če le morete se pa v službi preobute v copate ali niti podobne domače čevlje. Če je namreč noga stisnjena v premajhni čevlji, kri ne more pravilno krožiti po žilah in noge se ne ogrejejo, temveč so stalno mrzle in kaj hitro dobimo neljube ozeblinice, ki se jih potem po navadi nikdar več ne rešimo.

Če sta se na kljub vsej pažnji že prehladili, dobili nahod ali celo angino, morate po svojih močeh gledati, da se teh dveh nevednosti čim hitreje rešite. Ostanite raiši dva dni v postelji, se grejte, pitte čaj in grgajte slano vodo, kakor pa da se za prehlad ne zmedite in še dalje hodite po hladu. Takšna malomarnost se vam namreč utegne pozneje hudo maščevati.

Tudi glas je važen!

Ali veste, zakaj nekatere ženske niso nič kaj priljubljene in simpatične, čeprav so na pogled lepe in negovane? Zato, ker nimajo nič kaj mi-kavnega glasu, ali pa ne znajo prav govoriti. Ženska, ki prehitro govori, pol besed pojé, grmadi stavko na zaporedje besed, ne more biti privlačna, pa če je še tako lepa na pogled. Nje se vsak hitro naveliča, nihče je ne mara v družbi, saj se je zaradi njenega jezika vsak boji. Ženska, ki začne deset slakov, ne da bi jih dogovorila, je ko vetrnica, ki jo zaganja

veter zdaj sem zdaj tja. Človek, ki jo posluša, postane živčen in nemiren, ker le s težavo zdrži njene neizgovorne misli v celoto. Najbrže se bo, brz ko bo mogoče, poslovil od nje in se potrudil, da nikdar več ne bo zasel v njeno družbo.

Človek naj govori, kolikor mogoče umirjeno, dokonča naj vsak stavek in izgovorja besede razločno, vendar neprisiljeno. Boljše je, da je nekoliko bolj tiha ko preglasna. V družbi ne sme biti preveč zgovorna in naj pusti tudi druge do besede. Naj se zaveda, da drugih ne zanimajo njene zasebne skrbi, posebno pa ne težave, ki jih ima s služkinjo, možem in šefom. Skušaj naj prispevati k splošnemu razgovoru in ga tam, kjer se zdi, da bo običal, spravi na uglaseno pot, pa ji bodo vsi hvaležni. Posebno neprijetno je poslušati ženske, ki imajo visok in hrešček glas. Te morajo biti v govoru posebno pazljive. Ne smejo se razburiti in povzdigniti svoj glas še bolj v višino, tako da poslana že kar piskav, pa tudi v svojih čustvih ne smejo pretiravati. Nič kaj lepo zveneči niso vzkliki presenečenja, veselja ali groze, ki jih nekatere tako rade izrekajo v pretirani obliki.

Danes, v dobi tehnike, pride ženski glas posebno do veljave. Posebno pri telefonu in radiu, pa tudi v filmu, igra lep, zvočen glas veliko vlogo. Nešteto deklet je dobilo dobro službo samo zaradi svojega lepega glasu. Zakaj bi se torej ne potrudile, da bi vse imele prijeten, če že ne očarajoč glas? Zakaj bi vse ne znale prijetno kramljati, če je zato potrebno samo malo dobre volje in samovozgoje? Če bi svoj glas poslele na gramofonsko ploščo, ga najbrže ne bi spoznale in bi bile na moč razočarane. Potem bi se morda potrudile, da bi ga izboljšale. Ker si pa tega poskusa ne more vsaka privoščiti, povprašajte svojega prijatelja, mater ali znanca, ki vam bodo po daljšem prigovarjanju prav gotovo priznali, da nimate zvočnega glasu, da premalo razločno govorite in vse premalo znate molčati. Potem si njihovo kritiko vzemite k srcu in se poboljšajte!

ŽENSKI RAZGOVORI

Gospodična E. K. Tožite, da že ob najmanjšem mrazu dobite rdečkaste roke, pozimi pa ozeblino. Poskusili ste že z menjačnicami se mrzlini in toplimi kopelmi, a vam niso prav nič pomagale. Vprašujete, kaj naj storite?

Svetujemo vam, da roke čim večkrat sončite, ker se bo tako koža utrdila in ne bo tako dovzljiva za mrzel zrak. Po vsakem umivanju si roke dobro zdrgnite s ščetko, potem si jih dobro obrišite z brisačo, nato pa natrijte z masno kremo. Predvsem pa morate roke že takoj ob prvem mrazu zavarovati z rokavicami, in sicer najboljše s palčniki, ker so najbolj topli. V njih prav gotovo ne boste dobili ozeblin.

Gospodična Vera. Pravite, da ste imeli goste in močne lase in jih zato niste mogli ščetkati s ščetko, ker bi bili tako še bolj gosti videli. Ker se vam naravno kodrajo in jih zjutraj včasih nikakor niste mogli razčesati, ste si pomagali s tem, da ste glavnik nekoliko navlažili in ste se potem počesali. Tako ste delali približno dva meseca, zdaj ste pa opazili, da vam lasje zelo izpadajo in so izgubili svoj

prejšnji naravni sij. Vprašujete, če je tega krivo ščetkanje z mokrim glavnikom.

Nedvomno je te spremembe kriv moker glavnik. Če bi se namesto z mokrim glavnikom česali z gumijasto ščetko, bi se vam to gotovo ne pripetilo. A zdaj je za to že prepozno. Gledati morate, da lasje spet popravite. Svetujemo vam, da popolnoma prenehate lasje česati z mokrim glavnikom in jih vsak dan zjutraj nekoliko natrete z briljantno. Tudi preden si lasje umijete, jih morate namazati z briljantno. Tako vam bodo kmalu prerasli in spet postali gosti.

Gospa D. P. Pravite, da imate zelo debel obraz predvsem pa lica. Sicer ste pa vitki, da, celo suhi. Debelata lica vas molijo in bi se jih po vsaki ceni radi iznebili, ker ste kljub svojim tridesetim letom videli otroški. Tudi pričeska se vam nobena ne poda.

Proti debelim licem ni druge pomoči, ko masaža. Poskusite takole: vsak dan po dvajset minut masirajte lica tako, da postavite drugi in tretji prst na spodnjo čeljust in se masirate dvajset minut v smeri proti ušesom. Prej se morate pa dobro natreti z masno kremo.

NAS NAGRADNI NATECAJ

Kotiček za praktične gospodinje

Za vsak prispevek objavljen v tej rubriki, plačamo 10 lir

Ječmenčkova juha z gobami

Zakuhaj v 3 litrih vode 1/4 litra ječmenčka in ga kuhaj 1/2 ure. Vodo nato odliči ter zalij ječmenček z zelenjavo juho ali s slano vodo; dodaj drobno zrezanega zelenega peteršilja, česna in timiana in kuhaj približno 2 uri. Nato zarumeni na maslo drobno sesekljano čebulo, peščico poparih in drobno sesekljanih gob in žlico moke, stresj v ječmenčkovo juho in še malo prevri. Juha je zelo okusna. C. S.

Korzuz narastek

Popari 30 dkz koruznega zdroba s pol litra slane vode in naj nekoliko časa počiva. Nato primešaj malo mleka (umetnega), 5 dkz sladkorja ali, za sladkorno bolne, saharina, olupljene jabolčne rezine ali drugo sadje. Vse dobro premešaj in dai v namazano pekačo. Peči v ne prevročji pečici. Pred serviranjem lahko poliješ z razredeno mezo. B. V., Ljubljana

Honorar za objavljeni recept dvignete lahko takoj po objavi v naši upravi. Po pošti pošiljamo šele takrat, ko se nabere več takšnih nakazil. — Prispevke naslovljate na Uredništvo »Družinskega tednika«. Kotiček za praktične gospodinje. Ljubljana. Poštni uredba 253.

Zunanost ni vse!

Kadar smo v gimnaziji zahrepeneli ven, daleč od šolskih klopi in razgranih »snehov«, so nam profesorji prerokovali, da si bomo kmalu po maturi začele nazaj v neskrbno življenje šolskih dni.

Deset let je minilo, od kar več ne hodim v šolo, pa moram zapisati, da nisem niti eno samo minuto hrepenela po njej, ne le, ker vem, da je takšno hrepenenje nesmiselno, temveč zato, ker nisem pozabila, da ima tudi deklisklo življenje svoje skrbi in težave. Kajpak ni važno, da so v primeri z resničnimi skrbmi šolske skrbi neznatne in nevažne, gre za to, kako

KRZNENE PLAŠČE

lasiče boe, dobro ohranjene, kupuje Krznarstvo Rot, Mestni trg 5 Sprejem samo dopoldne. Vhod skozi vozo

ih doživimo. In prav gotovo ženska v nobeni dobi ni občutljivejša kakor tedaj, ko ni več otrok, pa tudi še ne dekle, v dobi doraščanja. Poleg mnogih neresenih problemov žulito v šolski dobi človeka še posebno domače in šolske naloge, in še danes nikoli ne grem mimo gimnazije z mirno vestjo, ker imam še zdaj neprilicni občutek, da sem pozabila kakšno nalogo, ali da bom vrašana matematiko, snov, ki mi je bila tula bolj kakor kravi sedlo.

Hvala Bogu, so prišle vsake leto počitnice, doba, ko imajo vsi prosti morečih šolskih nalog, izpraševanja in stitnih profesorov! Počitnice, ko nisi utegnil imeti slabo vest! Počitnice, ko si imel časa na prebitek za vse; za gozdove in za knjižice, ki jih ob šolskem času nikoli nisi utegnil prebrati, za vodo in za travnike, za gore in za sonce. Tedaj si se sprostil in oško-

doval za vse tisto, kar si pogrešil v šolskem času.

Nekoč sem pa doživela počitnice, ki sem si jih sama pokvarila s svojo nečimurnostjo, misleč, da je zunanost več, kakor je v resnici. Ker mnogo mladih deklet živi v tej lahkoverni zmoli, sem se odločila, da napišem zanje teh nekaj vrstic.

Bilo je takole: S starši se me odnela na počitnice v neki gorski kraj. Počitnice so v vsakem pogledu nekaj izrednega in čudovitega. Samega sebe in starše odkriješ v čisto novem okolju, zagledaš jih v novi nepoznani luči. Marsikaj, kar se ti je zdelo doma samo po sebi umevno, lepo in dobro, se zdi v novem okolju čisto drugačno tuje, smešno in celo grdo.

Tam smo se spoznali z neko starejšo gospo in njenim sinom. S tem sinom sva veslala po jezeru, romala po obrežnih stezicah, nabirala robidnice v goščavi in se sprehatla zvečer ob jezeru, dokler se mi je znočilo. Bil je študent in zdel se mi je odrasel in pameten tako da mi je hitreje zabilo srce, če mi je minogrede povedal poklon, ki jih od doma kajpak nisem bila vajena.

»Zakaj pa tvoji oče ne nosi nizkih čevljev?« me je vprašal lepega dne. Res je tedaj naš oče nosil visoke staromodne čevlje na vezalke. Še nikoli poprej nisem bila tega opazila, toda ko me je moj oboževanec tako odkrito o tem pobaral, sem se na lepem jela teh čevljev sramovati. In razen tega mi je moj spremljevalec še omenil, da je njegov »stari imeniten dečko, res izvrsten in prav nič staromodan«.

Bila sem nekoliko preplašena, ko sem tako pričela očeta lepega dne kritično preresetavati od nog do glave. Moj oče kajpak ni bil takšen, da bi mu lahko rekla »imeniten dečko«. Bil je resen starejši gospod, nosil je visoke čevlje in bombazaste nogavice in še sanjalo se mu ni o svilenih srcah in usnjenem pasu. Zadovoljil se je z doma zašitimi srcaji in naramnicami, ki so bile na ramah in prsih ob vročih dnevih prezojene, kar mi je bilo še posebno zoprno. Moj oče je bil pa sicer človek, ki je pri svoji okolici nedvomno zbil spoštovanje, ne toliko zaradi svojega znanja, kakor zaradi svojega lepega, umirjenega naslopa in nekakšne plemenite udranosti v vedenju. Menj se je pa tedaj na lepem začel dolgočasen, strog in brezbarven, in zelo sem si začela drugačnega očeta, tako imenitnega kakor ga je imel moj študent. Rada bi se postavila z njim pred njim in teloviški mi gosti.

Neko soboto je na prišel na obisk tudi študentov oče. Da, res, nosil je nizke čevlje in svilene nogavice, toda imel je kratke noge, okrogel, obel trebušek, rdeč obraz in črne svetlece. Razen tega se je v lednici venomer na glas smejal, da je kar odmevalo in je z nožem nosil krompir v usta. To je bil torej »imeniti dečko«!

O, kako sem se tedaj sramovala sama pred seboj in pred svojimi očetom, ki kajpak ničesar ni slutil o mojih čustvih! Sele tisti zlikani študent me je moral toliko poučiti, kako nevažna je kdaj pa kdaj zunanost in kako pretirano vlogo igra v očeh mladega, doraščajočega dekleta. In čeprav še otrok sem se tedaj zgrozila ob misli, da bi utegnila imeti hčer, ki bi me prav tako, kakor sem jaz zdaj očeta, mrzlo ocenjevala samo po zunanosti in imela druge matere za imenitnejše... Simona.

Plinski in vodovodni zapiraki v hiši morajo biti zmerom prosti in dostopni.